

- ⊕ **Lletres:** Festival Poésart d'Artà
- ⊕ **Música:** Festival Internacional de Benicàssim
- ⊕ **Festivals:** Deltebre Dansa

EL PDECAT TRONTOLLA

ENTREVISTA IRENE COGHENE PLATAFORMA PER LA LLENGUA DE L'ALGUER

‘El català a l’Alguer és una llengua viva, però li mancava l’escolarització’

EDITORIAL VICENT PARTAL Una realitat internacional més positiva

VICENT
PARTAL

director@vilaweb.cat

LA TARDOR DE LES OPORTUNITATS (4). UNA REALITAT INTERNACIONAL MÉS POSITIVA

Vinculat a l'explicació de l'article de dimecres, hi ha l'emergència d'una realitat internacional més favorable a les reivindicacions catalanes avui que no pas fa un any. Per tres raons bàsiques: la persistència del projecte, el desmarcatge dels estats respecte de la Unió i, evidentment, les conseqüències de les decisions judicials.

La primera raó és fàcil d'entendre. Si la batalla per la República catalana només tingués un dia i un intent, no seria sinó l'expressió d'una crisi extrema que, en tot cas, s'hauria pogut reconduir sense trencar l'estat espanyol. Però què passa, si els catalans hi insisteixen i tornen a crear les condicions de la ruptura? Què passa si el combat per la independència es fa crònic? Bàsicament, que els estats s'ho miraran d'una manera diferent. Comprovar que la societat catalana es manté en la reivindicació d'una república independent malgrat la violència enorme desencadenada en contra per l'estat espanyol significa, sobretot, per a qualsevol observador internacional, que el problema és molt més greu que no havia avaluat d'antuvi. I això és un al·licient per a implicar-se més de pressa en la recerca d'una solució a una crisi que ja no podran considerar-la com una febrada d'un dia sinó com un problema estructural.

La persistència del projecte és, doncs, condició prèvia per a canviar l'opinió internacional. Però hi ha dos elements clau per a vehicular un canvi de rumb, elements tots dos que l'octubre passat no hi eren i ara sí. L'un és el desmarcatge dels estats respecte de la Unió Europea i el segon, com ja vaig explicar dimecres, les conseqüències del fracàs de les euroordres. El desmarcatge dels estats és la qüestió determinant. L'octubre passat tot va estar vinculat a una Unió Europea de la qual no podia

arribar cap resposta positiva. Avui, la UE és un desastre monumental, una màquina anti-democràtica manipulada per la màfia PP-PS. Uns pocs, entre els quals molts espanyols militants, controlen aquesta màquina insensible a l'opinió pública i al vot ciutadà, com s'ha vist en tants altres moments.

No passa igual amb els estats. I aquests anys s'ha anat evidenciant que n'hi ha diversos d'importants dins Europa que no s'han cregut això de la solidaritat entre els uns i els altres que reclamava l'estat espanyol, i no han dubtat a plantar-li cara en defensa dels drets civils dels catalans. Bèlgica, com a exemple ben clar. L'octubre no hi havia cap contrast sobre això i els rumors servien de poc. Ara la situació és ben diferent i els nervis espanyols, massa evidents per a no tenir en compte què signifiquen.

Què signifiquen i què significaran. Perquè la reacció espanyola al fracàs de les euroordres ja comença a expressar-se en clau antieuropea. I això, que creixerà i creixerà molt, és la pitjor cosa que li pot passar a Espanya. Aquests és el motiu pel qual les declaracions d'uns quants dirigents del PP arran de la decisió alemanya han estat destacades tan profusament en molts països. Aquest és el focus d'atenció que comença a alarmar les capitals europees i, per això mateix, podria esdevenir determinant. ■

CARME GARCIA, FOTOS DES DEL TERRAT

MERCÈ IBARZ

'Felisa', 1960. CARME GARCIA, AFB

Exposició i llibre d'aquesta fotògrafa de mirada neta que tant retrata la vida de dones i criatures al terrat com la venda d'heroïna al carrer

Té vint-i-dos anys quan fa aquesta foto: plaça de Catalunya, febrer de 1937. Una colla de gent passa vora l'estàtua monumental d'un soldat mentre en primer pla es veu un home amb americana, corbata i barret al costat d'un home amb boina i vestit d'obrer i un nen petit entremig, darrere d'ells. És una imatge singular, vista ara: sobten l'estàtua del soldat republicà en mode soviètic (realisme socialista) que ha substituït el milicià i les mirades d'aquests dos homes de classe social diferent, en un ambient de propaganda comunista, tal com es veu al fons esquerre de la foto, a l'Hotel Colon. Falta poc per als Fets de Maig i perquè Andreu Nin sigui assassinat. Una imatge que avui sobta, com sorprenen les perspectives des del terrat que després farà la fotògrafa que ha fet aquesta imatge. Tenia tan bon ull com Centelles, Gerda Taro i Capa, per dir tres fotògrafs de molta més reputació que també van fer fotos aquí.

És Carme Garcia, la fotògrafa del carrer d'Avingü de Barcelona, número 48. Havia nascut el 1915 i va viure cent anys. Va fer fotos gairebé sempre, excepte els primers anys de la postguerra. Ho sabien la família, les veïnes i el seu grup de companyes de l'Agrupació Fotogràfica. Tenia una mirada

neta i natural, era molt conscient de les seves capacitats amb la càmera i va mirar durant dècades la vida quotidiana del barri i del creixement de la ciutat. Milers de fotos que només van veure els seus íntims, i no sempre, ja que al marit no li feia el pes una 'afició' que es va limitar a consentir mentre l'esposa no es professionalitzés. Ella va continuar, com si fos una manera de passar les hores mentre no s'ocupava de la casa, però era molt més. Era una forma de vida. Ara, algunes de les seves fotos es poden veure en una exposició: 'Des del terrat' (Arxiu Fotogràfic de Barcelona, fins al 27 d'octubre).

Des del terrat: és el punt de vista que ha privilegiat la curadora de l'exposició, la historiadora visual Isabel Segura, ben conscient que aquesta perspectiva dota les fotos de Carme Garcia de força única. Els terrats de Barcelona, populars i col·lectius, privats i alhora comunitaris, són l'espai des dels quals la fotògrafa deixa una col·lecció d'imatges originals que amb la càmera no han estat gaire conreades pels professionals més coneguts. Més aviat els terrats de la ciutat han atret pintors, de Picasso a Marsans, i escriptors, de Rodoreda a Vázquez Montalbán. Ara s'hi sumen els terrats de Carme Garcia.

La gràcia de la fotògrafa és la seva mirada neta, d'arrel popular i natural. Deixa fluir la vida, no la jutja ni en fa estigma, i això que des dels seus terrats es veuen sovint moments difícils de la vida quotidiana. Els anys cinquanta, durant la postguerra que prohibia molts sectors de professionalització a la dona, reclosa a casa, Carme Garcia retrata la feina diària amb les bugades i les distraccions amb els coloms i les vistes sobre la ciutat. Els anys seixanta, quan la droga comença a entrar a Barcelona, la fotògrafa dirigeix l'objectiu cap al carrer d'en Carabassa i capta imatges

Set mesos de guerra. Plaça de Catalunya, 1937. CARME

GARCIA, AFB

El 1937 fa una foto de la reraguarda a la plaça de Catalunya que no desdiu de les de Centelles, Taro i Capa

En la postguerra va transformar la cuina de casa, al carrer d'Avinyó, en el seu laboratori fotogràfic. Ella mateixa s'hi fabricava els líquids

de l'heroïna que es compra i es punxa allà mateix. No amplia el negatiu de manera que el tràfic de droga es pugui veure millor, sinó que manté l'enquadrament que li ofereix el terrat, una perspectiva en què l'escena pot semblar una més d'un mercat com els que també solia retratar, com ara el de la Boqueria. I al capdavant així era, l'heroïna corria pels carrers de Barcelona com una mercaderia més de les necessàries per al dia a dia. Carme Garcia constata, no jutja ni espectacularitza, mostra.

La seva primera càmera va ser una Baby Kodak que s'havia comprat anys abans de la guerra al carrer de Ferran per setze pessetes. Volia estudiar a la Llotja, però quan tenia tretze anys la seva mare es va quedar encinta i la noia Carme es va posar a treballar en un taller d'enquadernació per ajudar l'economia familiar. Va continuar fent fotos, duia sempre la càmera a sobre. La guerra va aturar les expectatives d'aquella jove fotògrafa que havia captat imatges de l'Onze de Setembre de 1935 davant el monument de Casanova i una concentració a la plaça de Sant Jaume. I la foto de la plaça de Catalunya, el 1937.

Carme Garcia va transformar la cuina de casa, no gaire gran, en el seu laboratori fotogràfic tan aviat com va poder tornar a la fotografia. Ella mateixa s'hi fabricava els líquids, seguint les indicacions dels cursos que a partir de 1953 va fer a l'Agrupació Fotogràfica. Una entitat que va reunir aviat aquest grup de dones actives que el 1959 van constituir el Grup Femení. Les històries en imatges que van fer, encara desconegudes en molts casos, esperen la seva recuperació.

Les fotos de Carme Garcia són ara en l'exposició de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona i també en el llibre que ha publicat El Cep i la Nansa amb el mateix títol. En el llibre es poden veure, a més fotografies d'algunes de les seves companyes del grup de l'Agrupació Fotogràfica: Milagros Caturla (1920–2008), que ja comença a ser més coneguda, Gloria Salas Bulbena, Montserrat Vidal Barraquer i Rosa Szücs, entre d'altres, que Vitòria Bonet reviu a grans trets en el llibre. A veure si en podem veure exposicions aviat.

Per sort, sí que podem veure les fotografies de Carme Garcia. A més dels carrers vistos des del terrat, ara podem admirar les imatges d'interior (la vida a les cases), els retrats d'obriers i de gent al carrer (que semblen sortits del cine de Pasolini), la construcció dels nous barris del Besòs (sense dramatitzar el suburbi), els decorats cinematogràfics d'Esplugues City (on es filmaven westerns) i un conjunt de paisatges urbans i de carretera que evidencien el sentit de les formes d'aquesta fotògrafa vital que no va desdenyar res del que va viure ni tampoc no va fer un drama de no poder-se professionalitzar. Va guanyar alguns concursos, alguns d'internacionals, i una foto seva es va publicar al Pravda soviètic. Sabia prou bé què havia de fer per guanyar, què volien aquells mercats. Simplement, va seguir amb els seus propis encàrrecs, els que ella mateixa anava fent, i així va aconseguir aquesta obra singular que per sort va llegar a Barcelona.

QUE TORNIN
DIANA COROMINES

«Ara que Llarena i la justícia espanyola han acabat de reblar el ridícul internacional que fa mesos que assajaven per Europa, és el moment d'aprofitar-ho i mostrar al món que el nostre govern allibera els presos polítics i fa tornar els exiliats»

Aquest juliol he tingut la sort de participar en dos festivals de música de referència que se celebren cada estiu a Dinamarca: el festival de Roskilde (que va néixer els anys setanta i equivaldria, per entendre'ns, al nostre Canet Rock però a gran escala i amb un vessant més internacional) i el del castell de Hindsgavl, de música clàssica, que es va fundar els anys cinquanta del segle passat i avui competeix amb els principals d'Europa. El primer aplega més de cent mil visitants, sobretot gent jove; el segon, més selecte, atrau un públic reduït entre 30 i 60 anys. Són dues cites culturals molt diferents però que, en canvi, tenen tota una sèrie de coses en comú que ara ens poden anar bé per veure com es comporten els pobles lliures i desacomplexats.

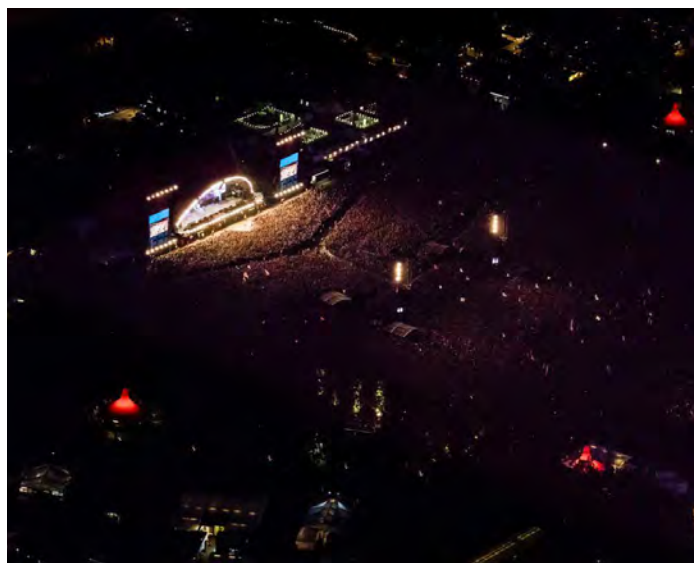
A la gran plaça del festival de Roskilde (barreja bruta de càmping, escenaris i parades de menjar), hi onegen banderes daneses per tot arreu; no hi ha paper de vèter enlloc però això sí que ho tenen: la bandera que no hi falti. En el cas de Hindsgavl, una *dannebrog* gegantina presideix el jardí del castell, davant el mar, i és impossible perdre-la de vista ni un moment. A Roskilde, el dia del partit Dinamarca-Croàcia, milers de danesos van quedar afònics de tant cantar l'himne Re-Sepp-Ten ('Som vermells i blancs, fem pinya i ens fem costat', diu la tornada). Al castell, la jornada començava cada matí amb una cantada de germanor, amb temes tradicionals com 'La nostra llengua materna és magnífica' o 'Dinamarca'. A tot arreu lloaven els àpats, tant si es tractava d'un entrepà barat de porc rostit com d'un bufet de certa categoria, amb els tradicionals filets de peix arrebossats i la incombustible salsa *remoulade*. Tot plegat, molt en sintonia amb la resta de cultures escandinaves, es podria dir, però per a ells no hi ha cap dubte que és la màxima expressió del fet danès, com a element que interactua amb tants d'altres del seu voltant però que és, en si mateix, inconfusible i original.

Això que passa amb la identitat (que els danesos tenen tan assumida i que a nosaltres, en canvi, a vegades sembla que ens sàpiga greu), també passa amb la llengua i la política, i en

totes les esferes de la vida en general. Si et comportes tal com ets, sense impostacions ni aturant-te a demanar perdó a cada cantonada per les coses que sents teves, la probabilitat que els altres et vegin com allò que ets genuïnament (i no com un succedani, que sempre té menys valor) i et donin credibilitat augmenta de manera exponencial. Si et fas la víctima, mai no seràs res més que una víctima; 'si no t'estimes a tu mateix -vaig sentir dir una vegada a un adult, quan era petita-, ningú no et respectarà'. I estimar-te no passa, de ben segur,

per exhibir impúdicament els teus fracassos davant els altres perquè et concedeixin una almoïna. Si actues amb determinació i valentia, en canvi, la probabilitat que et mengis el món augmenta. Si això, que a petita escala és tan cert, ho traslades a tot un poble que en el seu dret d'existir es comporta amb valentia, la força que es pot arribar a infondre a si mateix és imparable.

És evident que els catalans, ara mateix, no ens trobem en aquest punt de fortalesa, tot i

El festival de Roskilde equivaldria, per entendre'ns, al nostre Canet Rock però a gran escala i amb un vessant més internacional. RF

que hem tingut les coordenades perfectes per a comportar-nos a ulls del món com un país adult, el qual davant l'adversitat és capaç d'anar més enllà de la denúncia per defensar-se sense malbaratar -per quatre cèntims o uns quants càrrecs de segona- ni un mil·límetre de la seva dignitat ni dels valors en què diu que creu: el dret d'autodeterminació, la independència i la democràcia (per aquest ordre; perquè com volem defensar la democràcia al món si no som capaços de plantar cara a l'estat que ens oprimeix?).

En tot cas, ara tenim una oportunitat d'or per a demostrar que sí: que en som capaços. Ara que Llarena i la justícia espanyola han acabat de reblar el ridícul internacional que fa mesos que assajaven per Europa, és el moment d'aprofitar-ho i mostrar al món que, atès que segons la justícia europea els nostres representants no han comès rebel·lió i, per tant, no se'ls pot empresonar, el nostre govern allibera els presos polítics i fa tornar els exiliats. Que el món vegi que alliberem els Jordis i els ex-ministres que han estat tancats durant nou mesos, perquè en tenim la clau i Europa sap que és una ignomínia. I que la primera tasca del Consell de la República, que diu que està a punt d'entrar en funcionament, sigui la d'organitzar el retorn dels exiliats, amb Puigdemont al capdavant per, ara sí, ser investit president. Però no d'aquí a vint anys, evidentment, sinó ara. O volem continuar essent un succedani?

'CONTINUAREM ENVIANT-NOS LA LLUM A TRAVÉS DELS QUILOMETRES I ELS BARROTS'

CARTA DE **RITA MARZOA** A **MERITXELL SERRET**

Carta de Rita Marzoa a Meritxell Serret, que és a l'exili d'ençà del 30 d'octubre
· 'Cartes per la llibertat' és un espai de VilaWeb per a expressar la solidaritat amb els presos polítics i exiliats i, ahora, per a fer saber qui són

Estimadíssima Meritxell:

Crec que no ens ho hem dit mai. No recordo haver-ne parlat mai amb tu, però ara que em demanen que t'escrigui, m'hi llanço.

Recordes el dia que ens vam conèixer? El primer cop que ens vam veure? Tu acompanyaves la Carme, jo acompanyava la Muriel. Era una d'aquelles reunions ANC-Òmnium que fèiem tot sovint. Reunions que a vegades eren multitudinàries, que molts cops eren a la vostra seu, però aquell dia va venir a la casa d'Òmnium. No ens havíem vist mai, però havíem sentit a parlar l'una de l'altra. 'Dos caràcters forts', ens deien. Dues dones que s'estimaven les seves 'jefas', presidentes de dues grans entitats, que no sempre estaven d'acord en el com. Aquell dia la reunió no havia de ser fàcil. I no ho va ser. Jo sóc molt de primeres impressions. I si hagués valorat de manera superficial la trobada, avui no t'estimaria com t'estimo. No va ser una 'bona primera vegada'. O potser sí. Totes dues respectàvem profundament el que representàvem, qui representàvem. I vam saber defensar les nostres maneres, aquell dia tan diferents, de veure les coses. El després d'aquella reunió em va fer pensar com en seria, de complicat, entendre'ns. I mira ara!

Ets la gran dona que vaig conèixer

aquell dia, la que em va fer veure en tu una gran líder, entenent el lideratge de la manera més feminista possible. Compartint objectiu, discrepant per construir, sumant tant com podem. En vam aprendre de l'enyorada i estimada Muriel i de la també estimadíssima Carme. Com enyoro tenir-les a prop. Com enyoro tenir-te a prop, valenta!

Han estat des d'aleshores trobades festives, reivindicatives, alguna de més serena, altres de ben multitudinàries. Molt ben acompanyades sempre. I sempre lliures i felices. Ets de les meves, els somriures són el millor 'bon dia'. Alegre i combativa. Seriosa i compromesa. Amiga i còmplice.

He sentit ràbia de no poder fer-te un whatsapp i dir-te 'ens veurem dijous a...?', fem una birreta una estoneta abans i t'explico?'. Perquè t'han fet marxar massa lluny per ser lliure. Perquè no hi ha justícia, perquè volen engabiar els anhels legítims. Perquè no són capaços de respondre amb política la política. Perquè no ens permeten ser el que vulguem ser. Però Facebook i altres espais ens han servit per a no deixar de dir-nos les coses que volem. Perquè sempre hi ha maneres. I quan sembla impossible, ho hem de fer possible.

No podia suportar aquesta distància, i en un mes d'abril estranyament calorós a Brussel·les vam poder tornar-nos a abraçar. Vaig venir amb el Pol, perquè ell també tenia ganes d'abraçar-te. Perquè el mal que fa aquesta distància ignominiosa també fa niu en el cor dels més menuts, la lògica dels quals és més transparent i honesta que molta de la dels adults. I vam dinar amb en Lluís i el Toni. I vam riure, i ens vam emocionar. I vam passejar per una ciutat acollidora. I vam poder aplegar-nos amb un grup de donasses que volien dir-te que et trobaven a faltar. I vam xerrar molt i molt. I vam tornar a passejar, a beure cervesa i vam sopar. I l'estrip a l'ànima que provoca dir-nos adéu en aquelles circumstàncies no ens el vam voler explicar. Perquè l'amor fa que vulguem acaronar-nos l'esperit. I així serà sempre, avançant i seguint amb ideals nobles i fermes, ara estimada delegada. I la tendresa ens fa més fortes. Perquè continuarem somrient, malgrat la distància. I continuarem lluitant. Continuarem enviant-nos la llum a través dels quilòmetres i els barrots. Perquè som dones fortes, dones de pau, dones lliures.

T'estimo.

Rita Marzoa

RAMÓN COTARELO S'HA TORNAT DE DRETES?

PERE MARTÍ

La Crida molesta perquè irromp en la batalla per l'hegemonia de l'independentisme que mantenen ERC i el PDECat i que els republicans tenien guanyada mentre Marta Pascal dirigeixi el partit. ALBERT SALAMÉ

L'adhesió de personalitats d'esquerres desmenteix el relat que la Crida Nacional per la República sigui un moviment de dretes destinat exclusivament a refundar l'espai post-convergent * El president de la Generalitat, Ximo Puig es reuneix informalment amb Pedro Sánchez a Castelló per parlar del finançament *** L'ex-presidenta del Consell de Mallorca, Maria Antònia Munar surt per primera vegada de la presó amb tres dies de permís**

TEMA DEL DIA

Èixos. Analitzar la política catalana exclusivament amb l'eix ideològic dreta-esquerra és un error. Com també és un error analitzar-la només des del punt de vista de l'eix nacional. A Catalunya ningú no vol ser de dretes, però l'esquerra estatista sempre ha identificat el nacionalisme, primer, i ara l'independentisme com un fenomen sospitosos de ser de dretes o, si més no, d'amagar els suposats problemes reals de la gent. Quan Jordi Solé Tura va teoritzar que el nacionalisme era un invent de la burgesia, va fer molt de mal a l'esquerra catalana. Josep Termes el va desmentir demostrant els orígens populars del catalanisme, però hi ha algunes esquerres que encara no ho han entès.

L'esquerra independentista va solucionar aquesta 'diglòssia' posant la independència com un instrument per a arribar a una societat més justa i igualitària, desvinculant l'independentisme del nacionalisme. Aquesta tradició té un fil roig que passa pel PSAN, Nacionalistes d'Esquerra i l'ERC de Josep-Lluís Carod-Rovira. La majoria dels comuns encara compra la tesi de Solé Tura i el PSC, suposant, no cal dir-ho, que encara sigui d'esquerres. L'error de l'esquerra, la sucursalista i la independentista, ha estat identificar l'espai convergent com un espai exclusivament de dretes, oblidant les arrels populars del catalanisme.

Quan ara Puigdemont llança la Crida Nacional per la República, alguns analistes han provat d'estigmatitzar-ho com un moviment exclusivament de centredreta, tal com ja van fer amb Junts per Catalunya

La catarsi dels convergents s'esdevindrà aquest cap de setmana, però la Crida Nacional tirarà endavant igualment, acabi com acabi el congrés del PDECat

El procés ha tensat la política en l'eix nacional mentre que l'eix social ha quedat en segon terme, també perquè el marc competencial de la Generalitat i l'ofec financer crònic no permeten de fer gaires polítiques socials realment transformadores. La política no és cartesiana i aquests últims dies hem vist com un conseller d'ERC, Josep Bargalló, validava per 'motius legals' el concert a les escoles que segreguen per raó de sexe, un concert renovat per la Generalitat segrestada pel 155, i hem assistit a la recuperació d'Aigües Ter-Llobregat per al sector públic per part d'un conseller de Junts per Catalunya, Damià Calvet.

Quan ara Puigdemont llança la Crida Nacional per la República, alguns analistes han provat d'estigmatitzar-ho

com un moviment exclusivament de centredreta, tal com ja van fer amb Junts per Catalunya. És lògic que ERC vulgui preservar el seu espai polític escorant cap a la dreta la crida de Puigdemont, però una cosa és el legítim desig partidista i una altra la realitat. Els més de 30.000 inscrits en cinc dies no són classificables com a gent de dretes, entre més coses perquè la majoria no tenen carnet de partit. Hi haurà gent de dretes, però també d'esquerres. De fet, entre els impulsors hi ha Jordi Sánchez, Toni Morral, ex-batlle de Cerdanyola per ICV, i ex-militants de Bandera Roja i de Nacionalistes d'Esquerra. Fins i tot, gent provinent de l'MDT i de la Crida a la Solidaritat dels anys vuitanta. Una de les últimes incorporacions ha estat la de l'intel·lectual Ramón Cotarelo, que va donar suport a la CUP a les eleccions al parlament del 2015, i que a les del 2017 va tancar la llista d'ERC por Barcelona. També s'hi ha adherit Germà Bel, ex-diputat del PSC al congrés i de Junts pel Sí la passada legislatura.

El fil roig que uneix la nova Crida no és la ideologia, sinó la voluntat d'implementar de manera decidida la República, que necessàriament és transversal ideològicament. L'altre error, moltes vegades intencionat, ha estat circumscriure la nova Crida a la necessitat de renovar el món convergent. La catarsi dels convergents s'esdevindrà aquest cap de setmana, però la Crida Nacional tirarà endavant igualment, acabi com acabi el congrés del PDECat. La cosa més lògica és que el congrés aprovi una confluència amb la Crida, com demana una esmena dels crítics, però si no fos així, tampoc frenaria la intenció dels seus promotors d'activar-la la tardor.

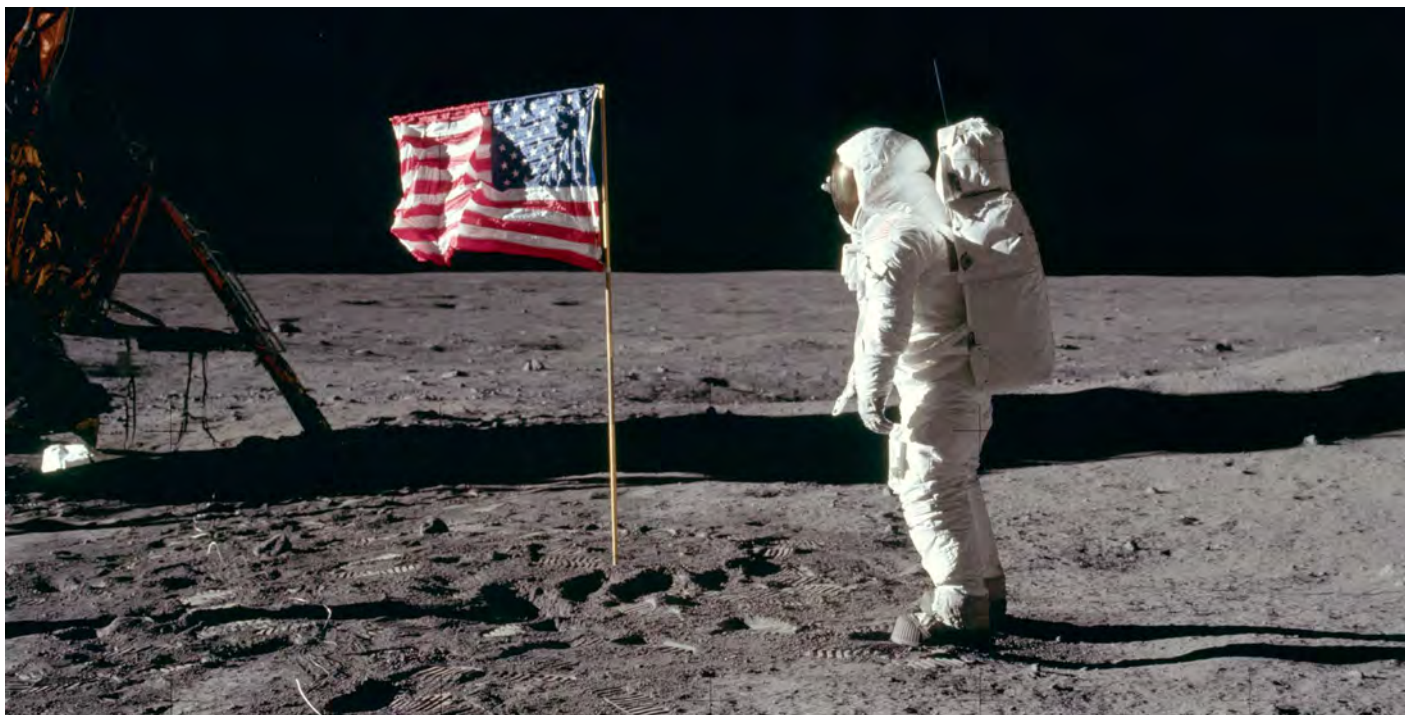
La Crida Nacional per la República té intenció de renovar la manera de fer política, superant els partidismes i dotar l'independentisme d'una hegemonia electoral indiscutible. No és tampoc una proposta per a fer una llista única que no existirà mai. Es pot fer una llista unitària sense que sigui única. La CUP

no ha participat mai de cap llista única perquè no té voluntat de centralitat, però hi va haver una llista unitària com Junts pel Sí a les eleccions del 2015. La Crida molesta perquè irromp en la batalla per l'hegemonia de l'independentisme que mantenen ERC i el PDECat i que els republicans tenien guanyada mentre Marta Pascal dirigeixi el partit. Amb l'entrada d'un artefacte polític nou, transversal, encapçalat per Puigdemont, aquesta batalla torna a reobrir-se, com es va demostrar a les eleccions al parlament del 21 de desembre.

MÉS QÜESTIONS

Puig es reuneix informalment amb Sánchez a Castelló pel finançament. El president de la Generalitat, Ximo Puig, i el president del govern espanyol, Pedro Sánchez, s'han reunit a Castelló en una trobada 'informal' que ha de servir per a preparar la que tindran oficialment el setembre, dins la ronda oficial del president espanyol amb els presidents autonòmics. És la primera reunió entre els dos presidents. La intenció de Puig era parlar de finançament. Ahir, el govern valencià es va abstenir al Consell de Política Fiscal i Financera en la votació sobre el dèficit públic; una abstenció forçada per Compromís, perquè el PSPV estava disposat a votar-hi a favor. Puig ha traslladat el malestar del govern valencià per l'anunci de Sánchez d'ajornar fins a l'any que ve la negociació del model de finançament. La reunió s'ha fet a la seu de la Generalitat a la capital de la Plana, la Casa dels Caragols.

El TSJ valencià incrementa la repressió contra el català a iniciativa pròpia. El Tribunal Superior de Justícia del País Valencià ha tombat dos articles més del decret de la Generalitat que regula l'ús del català a l'administració: l'article que considera el català 'llengua destacada' i el que regula la redacció de les escriptures notariales. El tribunal els anul·la ara malgrat que no formaven part del recurs presentat per dos diputats del grup popular, pel qual en primera sentència va deixar sense efecte onze arti-

El 20 de juliol de 1969 la missió espacial Apol·lo 11 va arribar a la Lluna. WIKIMEDIA COMMONS

La xifra. 200 voluntaris més necessiten els Jocs Special Olympics 2018 que es faran a Andorra a l'octubre.

cles que donaven prioritat al català en les notificacions, la retolació dels edificis i les comunicacions entre treballadors públics i ciutadans. La Generalitat ja va protestar contra aquella decisió i la direcció general de Política Lingüística prepara un recurs.

Munar surt per primera vegada de la presó amb tres dies de permís. L'ex-presidenta del Consell de Mallorca, Maria Antònia Munar, ha sortit avui de la presó per gaudir del seu primer permís penitenciari després de cinc anys a la presó. És un permís ordinari de tres dies amb presentacions diàries davant les forces i cossos de seguretat de l'estat i sota tutela, la qual recau en el seu marit, en un domicili assenyalat. A més, com a condició per a gaudir d'aquest permís, li han retirat el passaport i li prohibeixen d'abandonar Mallorca. L'Audiència Provincial va concedir-li el permís fa una setmana, després d'haver impugnat Munar la decisió del jutjat de vigilància penitenciària que havia denegat originalment la seva sol·licitud. La secció primera de l'Audiència va estimar el seu recurs d'apel·lació i ha revocat la

sentència del jutjat. La defensa de Munar, que compleix condemna al centre penitenciari de Mallorca, reclamava aquest permís argumentant que havia assumit les responsabilitats civils de les condemnes amb el seu patrimoni personal i familiar. En particular, l'advocat, Gaspar Oliver, recalcava que Munar tenia embargat tot el seu patrimoni, valorat en més de quatre milions d'euros, i que ja havia satisfet multes i responsabilitats pecuniàries per mig milió d'euros.

LA XIFRA

200 voluntaris més necessiten els Jocs Special Olympics 2018 que es faran a Andorra a l'octubre. L'organització necessita arribar als 600, i per aconseguir-ho ha difós un vídeo on Pau Gasol fa una crida a apuntar-s'hi. L'últim dia per a inscriure's és el 31 de juliol.

TAL DIA COM AVUI

El 20 de juliol de 1969 la missió espacial Apol·lo 11 va arribar a la Lluna. Neil Armstrong, Edwin I. Aldrin Jr. i Michael Collins formaven la tripulació que va aconseguir trepitjar la Lluna per primera vegada.

IRENE COGHENE

‘El català a l’Alguer és una llengua viva, però li mancava l’escolarització’

Entrevista a la coordinadora territorial de la Plataforma per la Llengua de l’Alguer

MARTA VALLS

Els pares podran escolaritzar els fills en català a les escoles de primer grau de l’Alguer, és a dir, fins a 13 anys. A més, també serà possible als algueresos de dirigir-se en català a les administracions i de gaudir d’un terç de la programació del servei públic de ràdio i televisió en les llengües pròpies de l’illa: català, sard, gal·lurès, sassarès i tabarquí. El català de l’Alguer, per tant, guanya protecció legal gràcies a la nova Llei 3 de juliol n. 22 de Disciplina de la Política Lingüística, aprovada fa dues setmanes al Consell Regional de Sardenya per a regular les llengües. Irene Coghene ha estat sempre al peu del canó: és coordinadora territorial de la Plataforma per la Llengua i presidenta de la Consulta Cívica per les Polítiques Lingüístiques del català de l’Alguer. El seu afany ha estat important en la gestació de la llei que hi vol garantir el futur del català.

—Sardenya és l’illa de les cinc llengües i entre elles hi ha el català de l’Alguer. Quina és la seva situació a la ciutat?

—L’alguerès és una llengua viva, encara més considerant que no hi havia possibilitats per a escolaritzar-se en català i que les opcions per a estudiar-lo no són obligatòries. És present al carrer i encara més a la família. Si vols, pots viure força parlant en català a l’Alguer. Tot i això, la gent gran el parla demés en comparació als joves.

—Segons l’enquesta ‘Els usos lingüístics de l’Alguer’ de la Generalitat de Catalunya del 2015, vora un 20% dels enquestats parla en català amb els avis, però poc més d’un 5% amb els fills.

—És cert que hi ha una substitució lingüística per l’italià. Hi ha tanta gent que hi viu únicament en italià, sense saber l’alguerès. Als anys seixanta no es parlava encara de substitució, ja podíves parlar sol italià però, de vera substitució, se’n parla a final dels setanta i a començament dels vuitanta. Aqueixa tendència pot canviar amb mesures com

Tenim de veure com s'aplicarà, perquè no tots los mestres i professors són preparats

Amb l'aplicació de la llei podem demanar subvencions per als audiovisuals i segurament creixeran en alguerès

aquella d'incloure l'alguerès al currículum escolar.

—La mateixa enquesta afegeix que només un 3% sap escriure en alguerès, en contra del 30% que sí que el sap parlar.

—Sí, és un dels problemes actuals. Encara que sigui una llengua emprada oralment, los qui l'entenen i la parlen, no la saben escriure, amb excepció de poques persones.

—La nova llei, que permet que l'escolarització en català sigui possible, és una bona opció per a canviar-ho.

—Sí, és així. Los pares pogueran triar que els propis minyons estudiguin en català a l'hora de la inscripció, fins a tretze anys, no solament la matèria de català, sinó com a llengua vehicular en assignatures generals, com per exemple història. Ara tenim de veure com s'aplicarà, perquè no tots los mestres i professors són preparats.

—Per tant, l'escolarització en català no serà possible, encara, aquest curs vinent?

—No, caldrà temps per a fer efectiva la llei, perquè els professors se puguin formar. Si no, una idea sigueriva de fer venir professors de fora formats en català, amb calqui acord entre institucions o bé realitzar també un intercanvi amb els docents dels altres territoris de llengua catalana. L'objectiu arribarà calqui any, però de segur que arribarà.

—Quines eren les possibilitats fins ara per als qui volien estudiar en català?

—La Llei estatal 15 de desembre del 1999 n. 842 tenia indicacions similars a la regional actual, però mai se són aplicades. L'alguerès a les escoles és entrat els anys noranta, a través de projectes a cura d'associacions i de docents amb sensibilitat que han promovit l'alguerès perquè hi creïen. No era obligatori i no feva part del currículum, per tant no era una possibilitat en totes les classes.

—Hi ha interès per a aprendre'l?

—Digueriva de sí, ningú veu mal aprendre l'alguerès. Hi ha un sentiment positiu per la llengua. No és com en altres zones catalanoparlants, on la llengua està polititzada. Aquí no hi ha ningú que sigui contrari a la llengua, mai. Manca tendre una formació. Ara l'administració municipal, la consulta cívica i les associacions tenen d'informar els pares que hi ha aqueixa possibilitat i sensibilitzar-los perquè entenguin que aprendre català és un enriquiment i un coneixement més, que pot ésser útil per al futur.

—La nova llei també inclou que el català haurà de ser present en un terç de la programació que sorgeixi del conveni entre l'administració sarda i el servei públic de radiotelevisió, juntament amb el sard i les altres llengües de l'illa.

—És força important també. No tenim cap mitjà audiovisual en català, hi ha el diari en línia alguer.cat i un telenotícies en Internet, Alghero Channel. La cosa bona sigueriva de poder veure les comunicacions dels Països Catalans i també tendre la nostra. Al primer esbós de la llei se parlava de llengua sarda. Gràcies a les diverses esmenes que havem pogut presentar a través del conseller regional Raimondo Cacciotto, que ha treballat amb l'altre conseller alguerès Marco Tedde, havem aconseguit que tot allò reconeixut pel sard, ho fossi també per al català. Amb l'aplicació de la llei podem demanar subvencions per als audiovisuals i segurament creixeran en alguerès.

—Un altre dels punts destacats és que farà possible de comunicar-se en català a les administracions.

—Ja existi un ofici lingüístic regional i és estat confirmat que continuarà a existir, endemés d'aquells als territoris. Los oficis lingüístics, entre les tantes coses, s'encarregaran de la formació dels dependents públics tant en català com en sard perquè la gent s'hi pugui adreçar amb totes dues llengües. A escala territorial l'Alguer també té un ofici i, d'ara endavant, en aqueix i al de la regió, los treballadors tengueran de tenir el nivell C1, però primer no era previst.

Les lleis de protecció de les minories lingüístiques, com l'estatal i la darrera regional, són passos envant per a la normalització

—Sardenya és l'illa de les cinc llengües. Quina n'és la situació, a banda del català?

—Lo sard i el català són llengües històriques i reconeixudes també de l'estat italià. Lo sard té la mateixa situació del català, és una llengua força viva però li manca una escolarització orgànica. També hi ha més llengües, que són lo sassarés, lo gal-lurés [cors] i el tabarquí [lígur] que tenen una tutela inferior. Clarament en un futur tenguieran problemes si no se tutelien més. La gent encara les parla i bastant, lo problema venguerà d'aquí a vint anys, perquè la transmissió oral se va perdent i les noves generacions no tenen accés a materials ni a formació en l'idioma del mateix territori. Segurament el sard i el català tenguieran una vida millor gràcies a la nova llei, que ha estat possible gràcies a l'afany de l'equip tècnic de la Plataforma per la Llengua.

—Què passarà d'aquí a vint anys, doncs, amb el català?

—Si tot allò que havem vist amb la nova llei s'aplicarà, la gent s'hi aniguerà

acostumant. Fent un bon treball de difusió i de publicitat de les possibilitats d'aplicar-la, jo tenc una visió positiva.

—Quin reconeixement fa l'estat italià de les llengües que s'hi parlen?

—L'única llengua oficial, malauradament, és l'italià, però les lleis de protecció de les minories lingüístiques, com l'estatal i la darrera regional, són passos envant per a la normalització.

—Sou presidenta de la Comissió Lingüística, quin n'és el rol a l'Alguer?

—És un òrgan de consulta d'un mes de vida per a l'administració municipal relativa a les polítiques lingüístiques del català de l'Alguer. En aqueix moment sem onze associacions. Nosaltres comencem a treballar per arribar a una vera normalització, a dins de l'administració pública, a l'escola, en tota la societat i en ciutat. També a qui arriba de fora, hi té d'ésser clar que és arribat a una ciutat catalanoparlant, on la llengua té d'ésser parlada i ben visible.

Pascal s'enroca i insisteix en una candidatura de consens

PDECat Diu que 'no hi ha res trencat' i les converses continuen

ODEI A.-ETXEARTE

La coordinadora general del PDECat, Marta Pascal, ha demanat temps per a tancar una 'candidatura de consens'. Només arribar al Palau de Congressos de Catalunya, on comença l'assemblea del partit, Pascal ha dit que no hi havia 'res trencat' i que continuaven les negociacions amb el sector crític perquè es tanqui una candidatura plural. 'Noto esperit de suma per totes bandes,' ha dit. Fins a primera hora de la tarda, Pascal ha descartat un pacte que havien tancat tots els sectors perquè David Bonvehí fos el nou president del partit, no hi hagués secretari general i ella formés part de l'executiva, però sense mantenir el càrrec que tenia, segons diverses fonts de la formació. També ha descartat fins ara d'enretirar-se, tal com li demanaven, i deixar pas a una candidatura que té amb l'aval de la majoria de sectors i de Carles Puigdemont, i que pretén encaminar el partit cap a la Crida Nacional per la República. Si Pascal no es mou, els crítics estan decidits a presentar una llista alternativa.

El congrés ja està en marxa. Xavier Trias, que en presideix la mesa, ha subratllat

el 'moment extraordinari' en què es troba el PDECat, després de la presentació del moviment polític que encapçala Puigdemont, amb Quim Torra i Jordi Sànchez. En aquest context, ha demanat 'generositat' i 'cohesió'. L'exalcalde de Barcelona ha admès la complexitat que suposa tenir dirigents a l'exili, a la presó, i una direcció que ha gestionat el partit 'en una situació molt difícil.' Trias ha estat el segon a intervenir a l'assemblea. Qui ha obert la trobada ha estat David Font, el coordinador del congrés. Inicialment estava previst que l'inaugurés Quim Torra, però va caure de l'agenda, en un símptoma evident de les dificultats internes que viu la formació. La coordinadora general ha sortit acompanyada de la resta de la direcció actual per presentar el seu informe de gestió.

Els consellers Miquel Buch i Damià Calvet han arribat al congrés després d'haver visitat aquesta tarda Jordi Turull i Josep Rull a la presó dels Lledoners. Hi han entrat acompanyats de Mercè Homs, membre del corrent Moment Zero, i s'han deixat fotografiar amb Xavier Trias. Era una mostra de força dels principals sectors del PDECat, que advoquen per una candidatura de consens però sense

Pascal ha descartat un pacte que havien tancat tots els sectors. ALBERT SALAMÉ

Des de la presó dels Lledoners, Jordi Turull i Josep Rull, que encapçalen dues de les famílies amb més pes al PDECat

La confluència del PDECat amb JxCat és un dels temes clau que abordarà el congrés, però no n'és l'únic

Pascal a la secretaria general. Al matí, Pascal havia tornat a la presó dels Lledoners per continuar parlant amb Turull i Rull. Però la reunió, que arribava després d'una intensa setmana de negociacions, no ha permès d'acostar posicions. En sortir, segons fonts del PDECat, Pascal mantenia la voluntat de presentar-se al capdavant d'una candidatura pròpia.

Pascal contra Puigdemont: L'hora de la veritat al PDECat

Pascal pretén encapçalar una direcció que aglutini sensibilitats diferents, però ella representa sobretot la línia més moderada del partit. Els sectors crítics aspiren tant a arrenglar definitivament el PDECat amb Puigdemont i els consellers empresonats com que l'assemblea refermi el seu projecte independentista comproment-se amb l'objectiu de fer efectiva la República sense descartar la via unilateral. La incompati-

bilitat entre Pascal i Puigdemont és manifesta internament. En l'estada d'alguns batlles dimecres a Alemanya, el president els va expressar distàncies importants amb l'actual coordinadora general, segons alguns presents. Malgrat les diferències, que s'han evidenciat públicament durant mesos, les negociacions per a arribar a una solució pactada han fet intensificar les converses aquesta setmana. Pascal i el coordinador organitzatiu, David Bonvehí, van visitar els presos als Lledoners dimarts i ahir, segons fonts de la direcció. També ho van fer representants del sector crític, amb Casals al capdavant. Turull i Rull han fet pinya amb Joaquim Forn, pròxim a Xavier Trias, i amb Lluís Puig, que havia acceptat de ser membre de la vice-presidència col·legiada que sortís del congrés. Pascal o Puigdemont: sembla que els dos noms no es puguin coordinar amb cap nexa. Si els crítics no es presenten i

Pascal es manté a la cúpula, no són pocs els qui preveuen una deserció important de militants.

Reduir la direcció a una gestora?

Des de la presó dels Lledoners, Jordi Turull i Josep Rull, que encapçalen dues de les famílies amb més pes al PDECat, han intentat tancar un acord amb la direcció que evités una assemblea conflictiva. Un pacte per a la formació d'una sola candidatura que, alhora, permetés d'encaminar el PDECat cap a la confluència amb la crida de Puigdemont, Quim Torra i Jordi Sánchez i superés la dinàmica clàssica dels partits. Segons coneixedors de les converses, s'ha proposat que la direcció actual es redueixi a una gestora i que, per tant, perdi el pes polític que té. Una altra proposta és que la confluència es faci a partir d'una comissió específica que ja ha estat prevista en les esmenes presentades a les ponències elaborades per

la direcció. Però Pascal va assenyalar ahir que és compatible formar part de la Crida Nacional, que farà una convenció nacional constituent a la tardor, i mantenir un partit 'sòlid' i 'ben organitzat'.

L'assemblea començarà avui a la tarda. Segons que va avançar el departament de premsa del partit, era previst que Torra la inaugurés, però la seva agenda va canviar. Fonts pròximes al president de la Generalitat informaven ahir que no tenia previst d'assistir-hi. Tampoc no és garantit que hi intervingui Puigdemont.

La confluència del PDECat amb JxCat és un dels temes clau que abordarà el congrés, però no n'és l'únic. A més d'acotar l'ideari independentista, debatrà el paper del grup parlamentari al congrés espanyol i abordarà la reforma dels estatuts proposada per la direcció, que els sectors crítics veuen com un intent de tornar a l'estructura vertical de l'antiga CDC. 📺

Les agressions en defensa de la unitat d'Espanya es multipliquen als Països Catalans

L'Aravot La impunitat i els vincles amb l'aparell estatal espanyol marquen el repunt d'agressions en defensa de la unitat d'Espanya

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

Dilluns el fotoperiodista Jordi Borràs va ser agredit per un agent de la policia espanyola al crit de 'Viva España' i 'Viva Franco'. Els atacs amb una càrrega ideològica clara, espanyolista i franquista, han incrementat de la tardor del 2017 ençà, amb impunitat política mediàtica i judicial total.

El mateix fotoperiodista havia denunciat en un reportatge que entre el 8 de setembre i l'11 de desembre de 2017 s'havien produït cent trenta-nou incidents violents, vuitanta-sis dels quals amb agressions físiques, que tenien com a motivació la defensa de la unitat d'Espanya.

Una gran part es van concentrar els dies de les manifestacions de Societat Civil Catalana, quan hi va haver trenta-quatre actes violents. En la darrera, la del 29 d'octubre, hi va haver deu agressions, no solament contra independentistes, sinó també contra fotògrafs i immigrants. Fins i tot van arribar a enfrontant-se als mateixos Mossos d'Esquadra a plaça de Sant Jaume.

Uns atacs amb cobertura mediàtica

L'ús de la violència física ha anat més enllà dels militants habituals d'agrupacions d'extrema-dreta i s'ha fet més transversal al llarg de l'espanyolisme. En gran part és conseqüència de l'actuació de la policia, del discurs del Felipe VI i l'actitud de l'estat espanyol, que han transmès el missatge que qualsevol mitjà és lícit per a aturar la independència.

A més, els principals mitjans de comunicació han creat un discurs que ha equiparat posar llaços grocs a arrancar-los, 'provocar' portant-ne un llaç a reaccionar-hi agressivament, i que ha justificat la violència contra l'independentisme.

Un dels casos més mediàtics va ser a Canet de Mar (Maresme), quan una vintena d'encaputxats organitzats van arrencar creus grogues i van ferir cinc persones. Partits i mitjans, en comptes de denunciar-ho sense embuts, van centrar el debat en el fet que s'hagués fet servir l'espai públic per a les protestes, cosa que va desencadenar la campanya a favor de la 'neutralitat' de l'espai públic i contra les reivindicacions.

En la mateixa línia, en plena campanya del 21-D, Mariano Rajoy i Albert Rivera havien aprofitar una queixa d'una parella d'ultra-dreta de Balsareny (Bages) per crear un xou mediàtic: tots dos van trucar-los, tot i que tenien diverses causes judicials obertes, una de les quals per haver assetjat el domicili del batlle. Militaven a VOX i havien incitat a l'odi contra immigrants i enaltit el franquisme en les xarxes socials.

També cal destacar el cas de l'Institut El Palau de Sant Andreu de la Barca (Baix Llobregat), on el focus mediàtic va derivar a una campanya d'assetjament contra els professors que no solament va atacar l'independentisme sinó el sistema educatiu i uns teòrics adoctrinament i persecució dels no sobiranistes que exigien una reacció en defensa dels 'seus'.

En l'estudi 'Catalanofòbia: un boc expiatori' Àlex Roma-

Una concentració espanyolista davant la comissaria de la policia espanyola de la Verneda, on hi havia la concentració de rebuig a l'agressió ultra al fotoperiodista Jordi Borràs. ALBERT SALAMÉ

Els darrers mesos s'han anat minimitzant o ocultant actes que sobrepassen les picabaralles. ALBERT SALAMÉ

L'extrema-dreta fins i tot va aconseguir que se suspengués l'acte en suport a l'1-O a l'Hotel Astoria de València

guera descriu aquest fenomen com a estructural i persistent, que no és esporàdic i en el qual tenen una participació clau els mitjans de comunicació.

En canvi, els darrers mesos s'han anat minimitzant o ocultant actes que sobrepassen les picabaralles, com l'agressió a dos professors de la Institució Cultural del CIC, amb alumnes a l'interior, l'incendi provocat de l'Ateneu Popular de Sarrià i l'atac al Casal Independentista El Forn de Girona. Tot amb impunitat absoluta.

Els mateixos grups lloats per haver-se organitzat per arrencar llaços després s'han vinculat a l'extrema-dreta i han comès agressions físiques com la dels Lledoners (Bages). Sempre s'assenyala que la culpa és dels inde-

pendentistes per haver creat aquest clima.

Un fenomen que també creix al País Valencià i les Illes Balears

La violència no es circumscriu només a Catalunya, sinó que també ha tingut un repunt a les Illes Balears i al País Valencià, un territori ja marcat per dècades de violència en nom de la unitat d'Espanya.

En el mateix reportatge citat es denuncien quinze incidents al País Valencià, el més important en la manifestació del Nou d'Octubre, quan enfront de la passivitat policial i de la delegació del govern espanyol, membres d'extrema-dreta (d'Espanya 2000 i de Yomus) van agredir als participants en la manifestació en defensa del valencià. A Palma,

dos dies abans, manifestants favorables a la unitat d'Espanya havien assaltat una paradeta de l'Assemblea Sobiranista de Mallorca.

L'extrema-dreta fins i tot va aconseguir que se suspengués l'acte en suport a l'1-O a l'Hotel Astoria de València arran de les amenaces rebudes, i dos actes a la Universitat d'Alacant a causa de la concentració de desenes dels seus.

La violència no s'ha aturat. En la visita del 7 de juliol de Joan Tardà a Barxeta (Costera), es va concentrar 'Defenem València' i va arribar a agredir alguns participants, encara que havien avisat la Guàrdia Civil del risc. Només van aparèixer quan van ser cridats d'urgència perquè s'enfrontaven a la policia local.

La impunitat i la permissivitat té dècades. Com denunciava Laia Altarriba en un reportatge, la plataforma d'Acció Popular contra la Impunitat denuncia sis-centes agressions feixistes anuals al País Valencià. La cosa més greu era que, entre el 2007 i el 2012 hi va haver vint atemptats de contingut ideològic amb artefactes explosius i cap no va ser resolt per la justícia. El Temps computava mil cinc-cents delictes d'odi només el 2016.

Uns atacs contra el CEAR (Centre Espanyol d'Acollida de Refugiats) de Mislata (Horta Oest), contra partits d'esquerreres i entitats socials (Intersindical Valenciana, Ca Revolta, Centre Social Terra, Casals Jaume I o Centre Social Mislata), demostren que el blanc no són solament els catalanistes, sinó també més grups d'esquerreres o bé immigrants o homosexuals.

La impunitat a l'estat espanyol

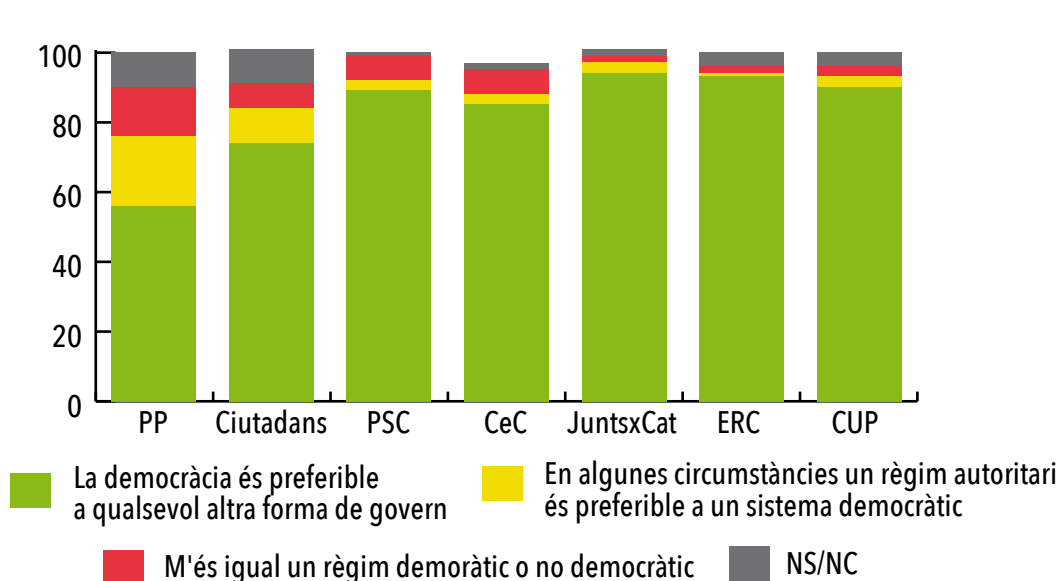
La impunitat no és casual, només cal remarcar que quatre de les agressions recents han estat obra de la Guàrdia Civil o la policia espanyola. La majoria fora de servei, sense incloure la darrera d'un inspector de la Brigada Provincial d'Informació a Jordi Borràs.

De la transició ençà no hi ha hagut cap depuració en l'administració, la justícia i els cossos policials de l'estat espanyol. La policia franquista va ser reciclada en molts casos en la guerra bruta de l'estat espanyol, amb vincles amb l'extrema dreta, com ja demostrava el periodista Xavier Vinader el 1979.

La policia va donar suport a grups d'ultra-dreta, fins al punt que van incorporar-hi policies i militars. Gaudien de la complicitat dels aparells de l'estat espanyol i actuaven violentament i amb una gran impunitat al marge de la llei. Posteriorment molts van integrar-se als GAL, agrupacions parapoliciaques finançades, coordinades i entrenades pel govern espanyol i l'administració que van constituir l'anomenat 'terrorisme d'estat'.

La darrera arribada massiva de la policia espanyola i la Guàrdia Civil a Catalunya per a impedir el referèndum ha deixat casos de catalanofòbia, agents cantant l'himne amb lletra de Pemán (vinculada a Miguel Primo de Rivera i al bàndol franquista), imatges amenaçadores i proclames clares per a actuar contra la població.

Un altre cas és la concentració a Madrid convocada pel col·lectiu feixista Hogar

Dades de la segona onada del CEO de 2018. vw

Social, on es va insultar els membres del parlament que havien anat a declarar al Tribunal Suprem, i entre els nazis hi havia un portaveu sindical de la Policia de Madrid encarregat de difusió i premsa. Fins i tot, amb l'aplicació del 155 es va denunciar que els Mossos tenien ordres de no investigar l'extrema-dreta.

La impunitat no és nova, més enllà del recent atac de la llibreria Blanquerna, els autors del qual continuen en llibertat, fa dècades que dura, principalment al País Valencià.

Durant la 'batalla de València', el blaverisme, que té com a eix central l'anticatalanisme, va intentar assassinar impunement Joan Fuster, Manuel Sanchis Guarner i Josep Lluís Albinyana.

El cas més demolidor va ser l'assassinat de Guillem Agulló l'11 d'abril de 1993 a mans de feixistes. El jutge ho

va reduir a una simple baralla, el responsable principal només va complir quatre anys i tota la resta fou absolta. El mateix assassí, Pedro Cuevas 'El Ventosa', va ser detingut el 2005 per 'l'Operació Panzer', quan es va desarticular un grup de neonazis amb contactes polítics, d'empresaris i a les Forces Armades que tenia armes de l'exèrcit espanyol, inclosos llançagranades.

Van desaparèixer armes confiscades i tots els acusats van ser absolts i fins i tot indemnitzats pel material destruït. No es van investigar els contactes ni com s'havien obtingut les armes. La gran majoria de casos acaben amb l'absolució o amb una gran impunitat, a escala judicial, política, mediàtica i institucional. El 2007 'El Ventosa' es va presentar a la llista d'Alianza Nacional.

La situació es pot contrastar amb molts altres casos de

fora dels Països Catalans, com el dels joves d'Altsasu, amb una campanya dels mitjans i amb l'única prova del testimoni incoherent dels policies.

El canvi d'imatge de l'extrema dreta

Com s'ha assenyalat, la violència física no solament prové dels habituals d'extrema-dreta, sinó de persones sense cap vincle amb aquestes organitzacions. La situació i el poc suport electoral ha motivat la reorganització d'aquests grups cap a unes posicions de 'ni d'esquerreres ni de dretes' però que defensen sense complexos de la unitat d'Espanya.

Cal assenyalar que la majoria de votants donen un suport inequívoc a la democràcia per sobre qualsevol altra forma de govern, però entre els del PP i en menor mesura de Ciutadans trobem un sector important amb dubtes

El mateix ex-ministre Zoido va situar la violència de l'extrema-dreta en casos 'puntuals', negant que hagués crescut i lloant la tasca dels cossos de seguretat

o que opta per un sistema autoritari que n'arriba a ser gairebé la meitat en el cas dels populars.

En aquestes preguntes la gent sol ocultar les seves preferències contra la democràcia per no sortir-ne malparat. És a dir, aquest sector pot ser més gran que no sembla d'antuvi. Per tant és clar que una de les causes que no hi hagi una presència electoral forta de l'extrema-dreta és perquè el seu nínxol de votants és dins de partits 'convencional'.

A Catalunya, trobem que una de les entitats fundadores de Societat Civil Catalana, teòricament transversal, Somatemps, que manté vincles amb Plataforma per Catalunya, VOX i MSR, aquesta setmana mateixa ha convocat una concentració enfront del consolat alemany a Barcelona per les decisions del tribunal de Slesvig-Holstein.

A les Illes Balears es va crear Societat Civil Balear fa un parell de mesos i aquesta mateixa setmana Societat Civil Valenciana per llui-

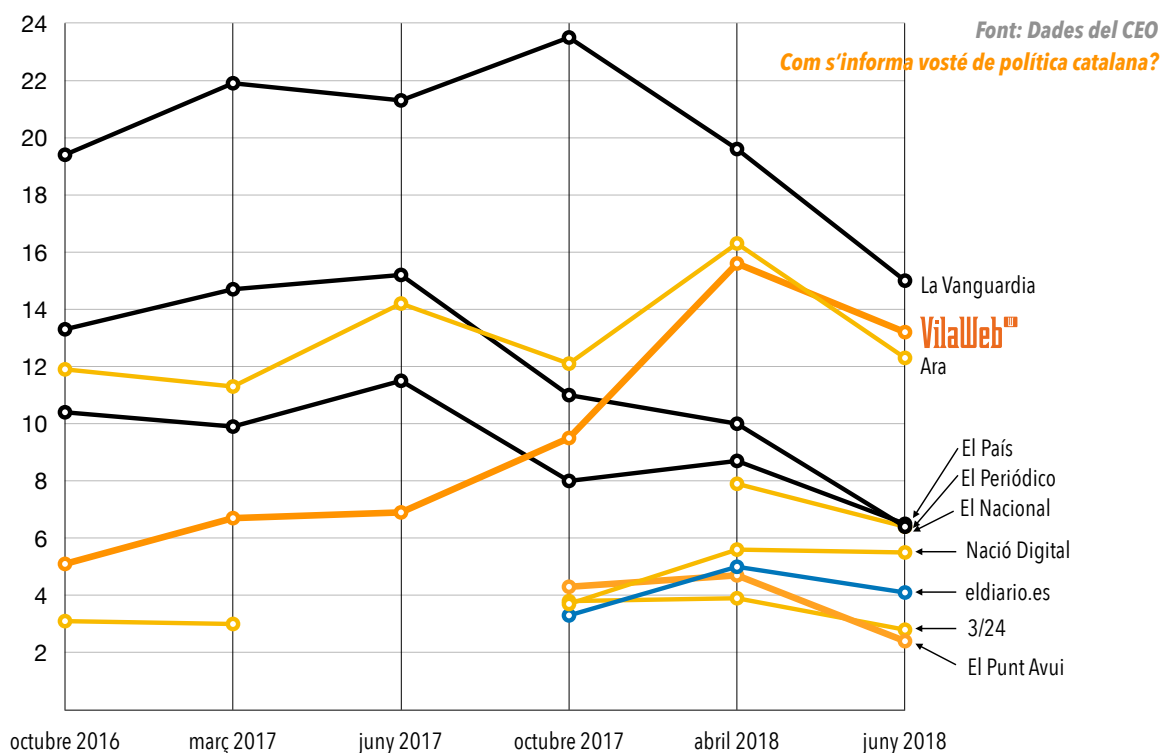
tar contra 'la manipulació i l'adocrinament'. També a les Balears, Actúa Balears, de Jorge Campos del Círculo Balear, i Vox, acordaven d'anar en coalició en totes les eleccions en base 'a la defensa de la unitat d'Espanya, la lliure elecció de llengua, la devolució de competències a l'estat espanyol, el control de la immigració il·legal, la baixada d'impostos i la lluita contra la corrupció i el balafament públic'.

La defensa d'Espanya s'ha convertit en el fonament del discurs de l'extrema-dreta i n'ha ocultat la resta de reivindicacions. Un cas clar al País Valencià és l'associació 'Lo Nuestro', amb presència a Elda-Petrer, Elx, Alacant i Alcoi, que, renunciant als símbols feixistes i amagant les connexions amb l'extrema dreta, ha centrat el discurs en la defensa de l'estat espanyol i de les denominacions del país i de la llengua enfront d'un suposat 'catalanisme invasor'. Ocultant el discurs però amb accions violentes, racistes i intolerants.

Una altra nova entitat és 'Defenem València', emblanquida per gran part dels mitjans com a associació sorgida davant 'la passivitat dels polítics enfront dels intents de catalanitzar València'. La majoria d'actes violents són minimitzats amb un silenci informatiu o són tractats com a obra de 'radicals' o de 'joves amb banderes'.

El mateix ex-ministre Zoido va situar la violència de l'extrema-dreta en casos 'puntuals', negant que hagués crescut i lloant la tasca dels cossos de seguretat. Les agressions els van bé en gran part per a ajudar a generar un clima de tensió, por i crispació amb unes accions que, a més, són en defensa de la unitat d'Espanya.

La situació de violència impune fora de la normalitat en qualsevol democràcia existeix en gran part gràcies a la col·laboració de l'aparell de l'estat espanyol. No està en contra ni d'allò que defensen ni d'allò que aconsegueixen, i per això la impunitat és total. 📺

Evolució de les dades del CEO sobre els mitjans preferits per a informar-se de política. vv

El CEO ja situa VilaWeb com a segon mitjà del país per a informar-se de política

Mitjans de comunicació La Vanguardia, VilaWeb i l'Ara es consoliden com els principals mitjans consultats sobre informació política

REDACCIÓ

VilaWeb ja és el segon mitjà de referència per a seguir la informació política a Internet, segons les dades del darrer baròmetre d'opinió política (pdf) del Centre d'Estudis d'Opinió. La llista és encapçalada per La Vanguardia, seguida de ben a prop per VilaWeb, que supera per primera vegada l'Ara en la segona posició. A més distància hi ha El Periódico i El Nacional, empatats, seguits de Nació Digital, eldiario.es, El Punt Avui i el 3/24.

L'evolució històrica de les dades ofertes pel CEO mostra una evolució a l'alça constant de VilaWeb, que aquest darrer any i mig ha superat El País i El Periódico, i en aquest darrer baròmetre l'Ara. La tendència general indica un caiguda del pes dels mitjans espanyolistes, amb una tendència a la baixa tant del País com del Periódico i també, en certa manera, de La Vanguardia. En canvi, el pes de mitjans sobiranistes com l'Ara i VilaWeb ha augmentat espectacularment. ■

La tendència general indica un caiguda del pes dels mitjans espanyolistes, amb una tendència a la baixa tant del País com del Periódico

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 16-20 de juliol

Dilluns 16.
Tamara Carrasco:
'La meva presó és
de vint quilòmetres
quadrats'

ELISABETH MAGRE

Dimecres 18.
Nelson Mandela: com va
sobreviure a vint-i-set anys de
presó en condicions extremes?

WIKIMEDIA COMMONS

Divendres 20.
Nacho Carretero: 'Hi ha més
cocaïna que mai circulant per
l'estat espanyol i Europa'

ELISABETH MAGRE

NACHO CARRETERO

‘Hi ha més cocaïna que mai circulant per l’estat espanyol i Europa’

L’escriptor i periodista va presentar a Barcelona l’edició en català de ‘Fariña’ (Navona Editorial)

ELISABETH MAGRE

ORIOL BÄBLER

Nacho Carretero (1981, la Corunya) ha vist com la vida, o potser el destí, l’ha castigat dues vegades enguany. Primer la justícia va segrestar el llibre *Fariña* i després el seu estimat Depor va baixar a segona divisió. El primer cop, després de quatre mesos, s’ha

solucionat. El tema de Riazor pinta més negre. Però per sort no parlarem de futbol. Carretero és a Barcelona per a presentar l’edició en català de *Fariña* (Navona Editorial), un llibre que relata l’evolució del contraban a Galícia: dels *señores do fume* (és a dir, del tabac) al narcotràfic de cocaïna.

Els vincles dels *capos* amb la política i la ‘narcocultura’ centren bon part de la conversa. Manuel Fraga, Mariano Rajoy o Alberto Núñez Feijóo són alguns dels personatges que hi desfilen, els uns amb la roba més tacada que els altres. Tanmateix, també hi ha temps per a comentar l’auge de rutes noves, com les

La porta principal d'entrada de cocaïna a Europa és l'estat espanyol

La societat gallega ha madurat i sobretot ha trobat sortides i oportunitats allunyades del narcotràfic

dels ports de la Mediterrània, i el fracàs de la guerra contra la droga.

—Recentment heu fet un reportatge sobre com l'estat espanyol s'ha convertit en l'entrada principal de cocaïna a Europa. 'Espanya i la seva lluita per a no ser un "narcoestat". La cosa pinta malament', vàreu escriure. La situació és tan greu?

—Pinta malament d'acord amb les dades. No perquè ho digui jo, sinó perquè fa dues setmanes va sortir un informe de l'ONU en el qual s'explica que mai abans hi havia hagut tanta cocaïna en moviment i entrant a Europa. La porta principal d'entrada és l'estat espanyol. Òbviament, quan parlo de 'narcoestat', ho faig en els estàndards europeus. No té res a veure amb el Salvador, per exemple. Tanmateix, dins dels estàndards europeus, l'estat espanyol té un problema molt greu. Els seus ports, sobretot els de la Mediterrània, i algunes costes com la gallega són rutes d'accés per a unes quantitats de cocaïna inaudites. Cal una reflexió. Cap a on anem? Funciona, l'anomenada guerra contra el narcotràfic? Espanya té un grau d'efectivitat molt gran en les operacions antidroga, però és una peça d'un engranatge global que cada cop va a més.

—Si volgués colar uns fardells de cocaïna, per quina ruta em seria més fàcil d'esquivar els controls policials?

—La més utilitzada són els ports de la Mediterrània carregant la cocaïna en contenidors de mercaderia. Sobretot a Algesires, València i Barcelona. La tècnica més utilitzada s'anomena 'ganxo cec' i consisteix a posar la droga dins de bosses d'esport i després introduir-les en contenidors sense que l'empresa propietària ho sàpiga. Una volta toca port, algú s'encarrega de treure'n la cocaïna i el torna a segellar. Per fer això cal gent dins dels ports que col·labori. I heus ací un altre gran problema: la corrupció entre els treballadors d'aquestes infraestructures. Un altre mètode és la creació d'empreses d'exportació *ex professo* que realment porten cocaïna. De cada deu

enviaments, un és de droga. I això costa moltíssim de detectar perquè circula pels canals comercials regulars. Però això no vol dir que no es facin servir les llanxes ràpides. A Galícia encara es va a alta mar a trobar pesquers, on es recull la droga, i després es descarrega a les ries. Però vaja, el contenidor és la millor opció.

—La història del narcotràfic a Galícia és plena de grans capos, però la majoria han acabat apartats. Qui domina ara el negoci?

—A Galícia, ara mateix, hi ha dos nivells. El seriós, per dir-ho d'alguna manera, que fa entrar milers de quilos cada any que es reparteixen entre tres i quatre grans narcotraficants. Les seves organitzacions tenen vincles molt estrets amb els càrtels i bandes colombianes. Parlem de personatges que juguen un rol molt discret. Són empresaris i no volen cap mena d'atenció. L'època de l'ostentació... de les mansions, els *pazos* i els descapotables ja no existeix. Al nivell inferior, sí que hi ha encara alguns indrets de Galícia on la 'narcocultura' encara és present. Hi ha, doncs, una certa tolerància i admiració envers qui pilota millor la llanxa, envers qui aconsegueix entrar la partida de droga més grossa. Això continua viu en alguns racons, però no té res a veure amb el negoci dels grans capos.

—Així doncs, la 'narcocultura' continua resistint?

—No és la mateix d'abans. La societat gallega ha madurat i sobretot ha trobat sortides i oportunitats allunyades del narcotràfic. Però cal ser crític i reconèixer que encara persisteix en certs segments socials i zones de Galícia. Potser no és necessàriament la voluntat de ser un *narco*, però sí una certa fascinació per aquest món. En especial pels pilots de les llanxes. Pel nano que aconsegueix descarregar tres-cents quilos i es compra un Mercedes. Això passa. Parlaria potser de 'narcotolerància', però no té res a veure amb la creació d'icones pop com ha passat amb Pablo Escobar. Ara te'l trobes estampat en una samarreta

ELISABETH MAGRE

“

Abans de marxar, segons diuen els rumors, Fraga li va dir: ‘Mariano vés a Madrid, tingues fills i aprèn gallec’

com si fos el Che. No crec que els xavals vegin *Fariña* a la tele i vulguin convertir-se en *narcos*. L'impacte, crec que té més a veure amb el seu segment i herència social.

—Últimament Mariano Rajoy ha rebut pals pertot arreu, però al llibre surt molt ben parat comparat amb alguns companys del PP.

—Ell apareix d'acord amb el paper que va jugar a Galícia. És veritat que rep moltes crítiques, possiblement merescudes, però amb el narcotràfic, sí que sempre s'hi va enfrontar. I això era anar a contracorrent dins del PP gallec, especialment a Pontevedra. Els llaços entre el partit, el narcotràfic i el contraban eren molt estrets. De fet, les males llengües diuen que això va significar la seva expulsió cap a Madrid. On, sincerament, al final no li va anar del tot malament. Abans de marxar, segons diuen els rumors, Fraga li va dir: ‘Mariano vés a Madrid, tingues fills i aprèn gallec.’ En realitat, al llibre només intento ser fidel a tot allò que vaig descobrir i m'expliquen sobre la història del narcotràfic. Alguns

polítics surten mal parats i alguns altres no. I no s'ha d'ometre.

—Fraga i Feijóo, per citar dos peixos grossos, sí que en surten esquitxats. En el cas del segon, és molt més que unes simples fotografies al iot del narcotraficant Marcial Dorado.

—De Feijóo tenim les fotografies que són el seu llast polític. Hem d'entendre que pertanyen a un context polític concret. Per desgràcia això era normal a Galícia fa anys. Era una època on la proximitat entre un càrrec públic i un contrabandista, condemnat per narcotràfic, era una relació habitual. Evidentment, quan tu treus les fotografies avui, amb una societat més madura i intolerant amb el *narco*, esclata l'escàndol. Tanmateix, entre cometes, perquè Feijóo va tornar a guanyar les eleccions a la Xunta amb majoria absoluta. I com dèiem, això demostra que a Galícia encara hi ha aquesta herència de la ‘narcocultura’. Ara bé, ha esquivat el temporal a Galícia, però quan ha volgut fer el salt a Madrid les fotografies han estat un llast.

—I Fraga?

—Amb ell ja ens traslладem a un escenari en el qual no tan sols no passava res, sinó que el contraban era ben vist. Era amic íntim de Vicente Otero, el contrabandista de tabac més important de Galícia, és a dir, el més gran d'Europa. Eren amics íntims. Era una època on els polítics i els contrabandistes estaven estretament vinculats. I això, encara que soni fort, donava vots.

—Aquest vincle tan estret continua existint?

—No, però perquè els polítics saben que dona mala fama. El narcotràfic, encara que continua tenint molt poder i influència, bona part de la societat el condemna perquè és una activitat criminal. La línia que ara separa la societat gallega del narcotràfic és clara. Els polítics ja no poden treure cap mena de rèdit d'acostar-se al crim organitzat. No és tant una qüestió d'honradesa dels polítics, com de pragmatisme. Sí que continua existint, això sí, el poder econòmic del *narco*, que té unes influències empresarials molt importants. I quan això passa, s'acaben

tocant tots els àmbits d'una societat. Però els polítics defugen qualsevol associació amb el narcotràfic, per petita que sigui.

—Cito tres personatges que representen l'evolució del contraban a Galícia i els descriu breument. El primer és Vicente 'Terito' Otero, el gran precursor i que ha sortit indemne de la persecució judicial.

—Era un contrabandista de la vella escola que va començar entre els anys cinquanta i seixanta, encara en plena dictadura. El contraban de tabac no era perseguit penalment i ni tan sols estava mal vist socialment. Terito és el primer gran *capo* del tabac i és molt respectat a tota la Ria d'Arousa. És una figura emblemàtica i amb moltíssima influència política. Ell mai no es va voler entrar en el narcotràfic, a diferència dels qui seguien els seus passos i van acabar a la presó. I encara persisteix aquella idea que si no tocaves les drogues, doncs estava bé. De fet, les Madres contra la droga, que es van aixecar contra els narcotraficants, un dels seus lemes era 'tabac sí, drogues no'. Elles mateixes donaven suport al contraban de tabac. D'Otero, ha restat aquesta aura d'home de negocis fet a si mateix.

—El segon és Sito Miñanco, el *capo* principal del tràfic de cocaïna.

—Possiblement és el narcotraficant més poderós que ha conegut Galícia.

—Detingut recentment una altra vegada, per cert.

—Sí, és un home que no sap viure sense l'adrenalina. Es podria haver retirat fa molts anys i tenir la vida solucionada. Però cau una vegada rere l'altra per un afany pel narcotràfic. A més, és un personatge que no pren precaucions. És a sobre de totes les operacions. És un home de mar a qui li agrada organitzar tots els detalls. Aquest esperit possessiu ha fet que la policia l'hagi pogut detenir i acusar-lo directament de narcotràfic. Els *capos* actuals són pràcticament invisibles. No entren mai en contacte directe

ELISABETH MAGRE

amb una operació i encara menys amb la droga. En això, el Sito és de la vella escola i això li ha passat factura.

—Aquest afany de controlar-ho tot, creieu que és fruit de la seva trajectòria? Abans de ser un *capo* havia conduït llanxes carregades de tabac per les ries.

—Suposo que sí. Era un gran pilot de llanxes i sempre li ha agradat la mar, on va néixer i créixer com a home. La mateixa policia li deia en alguna de les detencions: 'Sito, si t'haguessis retirat a temps, t'hauria sortit bé.' En una de les detencions, el paio era sobre els plànols nàutics i amb les ràdios satèl·lit supervisant una operació. I els GEO esbotzen la porta i se'l troben amb les mans a la pasta.

—Per què no es retiren, els *narcos*?

—Alguns sí que es retiren. De fet, són els qui no surten al llibre i no en sabem mai res [riu]. N'hi ha a qui la jugada ha

Mentre hi hagi entre vint i trenta milions d'europes que vulguin consumir, sempre hi haurà qui la vulgui portar

sortit bé. Han fet una, dues, tres o quatre descàrregues i han desaparegut. Fins i tot ara hi ha persones que inverteixen diners i fan una descàrrega a l'any. Molts són empresaris respectats que ho reinverteixen. N'hi ha més que no ens pensem i no són mediàtics. A molta gent, els sorprendria saber que són narcotraficants. Però els qui no saben fer això i retirar-se... Que necessiten els diners de cada operació... Són els qui cauen i acabem coneixent. I tampoc no és tan fàcil sortir d'aquest món. Una volta fas una operació, tens informació, coneixes a gent, et demanen favors... I al final hi ha un punt d'inèrcia que precipita la cosa.

—El tercer personatge és Manuel Abal Feijóo, conegut com a 'Patoco'. El 'Schumacher' de les llanxes.

—'Patoco' és una altra de les figures novel·lesques de la costa gallega. Ha estat el millor pilot de llanxes i va arribar a crear un imperi, gairebé un monopoli. Quan els colombians volien entrar cocaïna, contractaven la seva organització perquè era el més efectiu. És un d'aquells

personatges que, malgrat ser un criminal, generava una fascinació per com pilotava, per allò que va aconseguir i per les llegendes que en circulaven. Hi va ajudar que encarregués de construir la llanxa més gran i potent del moment i que va anomenar la 'Patoca'. Era una bèstia que arribava a la meitat de l'Atlàntic en deu hores. Tot i això té una aura novel·lesca que el fa molt atractiu per a l'escriptura i el lector. El 2008 es va matar en un accident de moto. La mort prematura era el darrer ingredient que li faltava per a tornar-se com un mite.

—En la lluita contra el narcotràfic, moltes de les veus que s'expressen al llibre són molt pessimistes: 'No guanyarem mai aquesta guerra.' Per què?

—No hi ha més pessimista que el realista. Només cal veure quant de temps fa que lluitem contra el *narco*. Són dècades. Dècades. Els estats han posat tots els mitjans possibles i s'han tombat als principals *capos* de la droga. I tot i la retòrica del 'ho liquidarem tot', és innegable que hi ha més cocaïna que mai circulant per l'estat espanyol i Europa. El

fracàs és estrepitos. Si hi hagués alguna petita millora, almenys sabríem cap a on anem, però cada vegada és pitjor. Cap a on anem? Tenim un problema: mentre hi hagi entre vint i trenta milions d'europeus que vulguin consumir, sempre hi haurà qui la vulgui portar. Com ho pares? Jo ho veig impossible. En l'escenari més optimista, si vols, pots arribar a neutralitzar l'entrada de cocaïna per Espanya. Impossible ara mateix. Però si s'aconsegueix, ells trobaran la manera d'esquitllar-se per Itàlia, Turquia, Bèlgica o Suècia. Personalment no veig que aquesta guerra pugui tenir èxit a curt termini.

—La legalització en pot ser la solució?

—Potser, però no ho sé. No tenim prou proves empíriques per a posar com a exemple. Holanda sí que va fer moltes passes progressistes amb les drogues toves, però ara té un problema gravíssim. Rotterdam s'ha convertit en un port d'entrada de cocaïna bestial. Ens hem de basar en alguna cosa real i no pas amb allò que creiem que pot funcionar. No sabem si la legalització pot funcionar, però això que sí que sabem és que l'estratègia actual ha fracassat. A partir d'aquí hem de cercar-ne una alternativa o matisar la resposta a la problemàtica.

—Sobre això mateix, què han significat les operacions Nècora i Tabaiba contra el narcotràfic a Galícia?

—Són les operacions claus i han tingut un efecte definitiu sobre els grans *capos*. L'operació Nècora va tenir un efecte més social que judicial. Va ser la primera vegada que l'estat espanyol es va moure contra el narcotràfic. Fins aquell moment, els *narcos* es creien intocables i en certa manera ho eren. Per això conduïen cotxes de luxe i vivien en grans *pazos*. Es reien de les autoritats i de la societat gallega. Però la Nècora desemboca per una rebel·lió social, encapçalada per les mares, i serveix per higienitzar una mica el paisatge. Els narcotraficants continuen existint, però s'han d'amagar. Quant a Tabaiba, el jutge Vázquez Taín i la jutgessa Irene Roura, per primera

vegada amplien en cercle d'acció i en-
tenen que no han d'atacar solament el
narco. També cal perseguir el paio que
els ven la gasolina, els motors de les
llanxes, el propietari del magatzem, etc.
I això en desactiva bona part de l'àrea
d'influència. Ara mateix, si tu vas a la Ria
d'Arousa i demanes sis-cents litres de
gasolina, l'endemà tens la Guàrdia Civil
a casa. Van ser dues operacions que han
significat un punt d'inflexió.

—**I com s'ho fan per esquivar aquesta
pressió policíaca?**

—Feta la llei, feta la trampa. Tota aques-
ta discreció, sobretot va relacionada amb
l'organització. Ara hi ha tallafocs. El
paio que dirigeix l'operació és pràctica-
ment intocable. Si descarregues fardells,
no saps qui t'ho ha encarregat. El de
l'encàrrec no coneix el propietari del
magatzem. I aquest no coneix qui hi ha
rere l'operació, que tampoc no sap qui
hi ha posat els diners. La policia pot at-
rapar alguna de les peces, però no hi ha
manera de relacionar-ho tot. Als nivells
més alts, la policia pot estar convençuda
que personatges com Óscar Rial, conegut
com 'El Pastelero', és un narcotraficant,
però no ho pot demostrar. És gairebé
impossible. El camí de l'emblanquiment
de capitals és ara mateix l'única via per
a atrapar aquesta gent. I tot i això és
complicat.

—**Parlant d'accions judicials, qui és
Alfredo Bea Gondar?**

—L'home que em va denunciar [riu].

—**I per què?**

—Era el batlle do Grove i es va veure
involucrat en una operació antidroga. I
fou processat. Jo ho vaig recollir al llibre,
però res més. Eren quatre línies i no tenia
cap mena de pes sobre la història de fons
de *Fariña*. Tanmateix, ell va denunciar
l'editorial i a mi perquè va considerar que
vulneràvem el seu dret a l'honor. Fins
aquí són coses que poden passar quan
publiques un llibre d'aquestes carac-
terístiques, però la cosa estranya és quan
la jutgessa va accedir a segrestar *Fariña*

a petició seva. Jo ni tan sols sabia que es
podia segrestar un llibre. A l'editorial i
a mi, ens va agafar completament de
sorpresa. De fet, en fred, és una mesura
del tot surrealista i desproporcionada.
Certament, el segrest ha servit com a
campanya de màrqueting, tot i que no
ens calia, perquè el llibre es venia bé. La
veritat és que genera molta frustració
i impotència perquè es prohibeix un
treball que simplement reflecteix una
realitat: aquest home va ser processat.
Per sort el llibre ja es pot vendre.

—**Penseu demanar cap compensació
després de quatre mesos de segrest?**

—Ara mateix no ho hem decidit. Hi ha
un dany econòmic greu perquè ha coin-
cidit amb l'estrena de la sèrie, Sant Jordi
i la fira del llibre de Madrid. El dany és
molt gran.

—**Al llibre mencioneu uns quants pe-
riodistes que van informar sobre el
narco tot i les amenaces de mort. N'heu
rebudes?**

—No, afortunadament no. Els perio-
distes que menciono van escriure sobre
el narcotràfic en un context, entre els
vuitanta i els noranta, on regnava la
impunitat i els *narcos* es creien els reis
de Galícia. No tenien cap problema d'in-
timidar els periodistes i amenaçar-los
de mort. Però avui els *narcos* de veritat
no volen cap mena d'atenció mediàtica.
Saben que una amenaça o un gest en
contra un periodista faria massa soroll
i perjudicaria el negoci. Només he rebut
un pal judicial, que era precisament
l'últim que esperava rebre.

—**Suposo que si aneu a les Ries, us
coneix tothom.**

—Ara sí. És normal. El segrest i la sèrie
han generat molt de soroll. El llibre,
crec que ha servit per a fer un exercici
d'autocrítica, perquè el narcotràfic era
un tabú que ningú no volia mirar a la
cara. Amb *Fariña* hem posat els gallecs
davant del mirall i la resposta ha estat
molt bona. A les Ries, hi vaig moltíssim
i la gent és molt afectuosa. ■

**El camí de l'emblanquiment
de capitals és ara mateix
l'única via per a atrapar
aquesta gent**

**El narcotràfic era un tabú
que ningú no volia mirar
a la cara**

Us responem les diverses preguntes que suscita la situació actual de tots els exiliats i empresonats. ALBERT SALAMÉ

Les deu conseqüències per als presos i els exiliats de la retirada de Llarena

Tribunal Suprem espanyol La retirada de les euroordres deixa, en principi, els exiliats amb llibertat de moviments a tot el món, tret de l'estat espanyol

JOSEP CASULLERAS NUALART
JOSEP REXACH FUMANYA

El jutge Pablo Llarena ha claudicat. Després de la resolució de la justícia alemanya de desestimar l'extradició de Carles Puigdemont per rebel·lió, el jutge no ha volgut acceptar-ne el lliurament només per malversació, i ho ha exposat en una interlocutòria en què ataca els tres jutges del tribunal de Slesvig-Holstein acusant-los d'haver-se extralimitat i de no haver cooperat. Però ha anat més

enllà, i ha retirat de cop totes les euroordres que va enviar el mes de març propassat contra Clara Ponsatí, Lluís Puig, Meritxell Serret, Toni Comín i Marta Rovira. Manté l'ordre de detenció de tots ells dins l'estat espanyol. Les conseqüències jurídiques i polítiques que pot tenir aquesta decisió són múltiples, i algunes imprevisibles. En aquest article us responem les diverses preguntes que suscita la situació actual de tots els exiliats i empresonats.

—Per què Llarena ha retirat les euroordres?

A la interlocutòria, el jutge exposa més aviat queixes que no pas arguments de pes

—A la interlocutòria, el jutge exposa més aviat queixes que no pas arguments de pes. Critica la justícia belga —que ni tan sols va tramitar l'euroordre contra Puig, Comín i Serret— i, sobretot, els jutges alemanys. Per Llarena, les oposicions de les justícies belga i alemanya a lliurar els exiliats per rebel·lió 'no tan sols curtcircuiten l'operativitat de l'instrument de cooperació internacional que hem impulsat, sinó que deterioren indegudament la indiciària apreciació de responsabilitat que recull la investigació i una interlocutòria ferma de

La presó dels Lledoners, de nit. ALBERT SALAMÉ

Si Llarena refusa l'extradició de Puigdemont, desisteix de la seva funció de perseguir un possible delictes

processament'. És per això que retira les euroordres de detenció i lliurament de tots els exiliats.

El rerefons polític –que ha mogut Llarena tantes vegades en aquest procés d'instrucció– és més complex i menys evident. Llarena no s'hi refereix, però hi ha algunes conseqüències innegables en cas que hagués acceptat el lliurament de Carles Puigdemont només per malversació. D'entrada, el xoc que significa que el president del govern fos jutjat a l'estat espanyol per malversació, amb una pena màxima possible de cinc anys, i tots els seus consellers, per rebel·lió o sedició, amb penes que podrien arribar als trenta anys. També desactiva així una possible via per a provar d'investir,

de restituir, Carles Puigdemont, si tornava a l'estat espanyol lliure de l'acusació de rebel·lió: només amb el càrrec de malversació, el president hauria pogut quedar lliure de la suspensió de càrrec dictada per Llarena, hauria pogut quedar fora de la situació de presó preventiva i hauria mantingut intactes tots els seus drets polítics. A més, retirant la resta d'euroordres, Llarena evita una denegació en cadena de la resta d'euroordres, començant per la de Clara Ponsatí, que a final de mes tenia previst el judici per a l'extradició.

—**Realment les podia retirar?**

—Desestimant el lliurament de Carles Puigdemont per malversació, Pablo Llarena pren una decisió que genera

molts dubtes entre juristes de prestigi. Perquè fins i tot pot ser il·legal. L'advocat i ex-jutge Elpidio José Silvia explicava en aquesta entrevista a VilaWeb que Llarena podria infringir el codi penal. Concretament, l'article 408, que assenyala que si una autoritat o funcionari té coneixement que s'ha comès un delictes i deixa de perseguir-lo intencionadament, incorre en un delictes i pot ser inhabilitat entre sis mesos i dos anys. Cal tenir en compte que el tribunal alemany ja va resoldre l'euroordre sobre Puigdemont i va descartar el delictes de rebel·lió, però no el de malversació. El tribunal de Slesvig-Holstein va determinar que hi ha 'prou proves per a dir que Puigdemont era el responsable últim' de les finances de la Generalitat i que si va cometre un delictes, s'hauria de resoldre en un judici. Per tant, si Llarena refusa l'extradició de Puigdemont, desisteix de la seva funció de perseguir un possible delictes.

L'ex-lletrat del Tribunal Constitucional espanyol Joaquín Urías, en aquesta altra entrevista a VilaWeb, expressava amb aquesta contundència els dubtes sobre la possibilitat que Llarena retirés les euroordres: 'Quan un jutge emet una euroordre no en pot fer dependre l'execució del resultat. La decisió que es va prendre a Bèlgica de retirar l'euroordre abans no es tramités ja va ser guiada per criteris polítics, i no jurídics. I ara dubto que per criteris d'oportunitat política un jutge pugui retirar una euroordre, una vegada que ja hi ha una decisió del tribunal

La justícia espanyola pot enviar novament una altra euroordre. ACN

Carles Puigdemont tornarà a Bèlgica, però fonts del seu entorn descarten que el viatge es faci 'immediatament'

internacional al qual s'interpel·la. Si no acceptés l'extradició, demostraria que no actua com un instructor neutral i semblaria que fos un procés inquisitorial. Un procés en què es vol aconseguir un resultat sigui com sigui. I quan no t'agraden les resolucions, ho canvies per mirar d'arribar al resultat que volies. Són consideracions polítiques i no jurídiques.'

—Què farà la fiscalia alemanya?

—Si bé la fiscalia espanyola ha reaccionat de manera furibunda contra la decisió dels jutges alemanys de no extraditar Puigdemont per rebel·lió, la fiscalia alemanya ha respectat plenament la decisió del tribunal de Slesvig-Holstein i ha dit que tan bon punt li comuniquin formalment la retirada de l'euroordre, arxivarà el procediment contra Puigdemont. La fiscalia general alemanya ha actuat fins ara com a acusació i, tal com preveuen els procediments d'extradició, com a representació de l'acusació de l'estat que sol·licita l'extradició. Amb la decisió de Llarena, acaba el seu paper en el procediment.

—Quina llibertat de moviments tenen ara els exiliats?

—Amb la retirada de les euroordres, tots els exiliats es poden moure lliurement per tots els estats del món, tret de l'espanyol, on continua vigent l'ordre de detenció estatal de Llarena. Ja era així en el cas de Puig, Serret i Comín arran de la decisió de la justícia belga de desestimar l'euroordre enviada pel jutge espanyol. Ara també serà

el cas de Puigdemont, que no podia sortir d'Alemanya mentre no es resolgués la seva euroordre, i de Clara Ponsatí, que estava pendent si la justícia escocesa acceptava l'extradició.

—Poden enviar més euroordres?

—La justícia espanyola pot enviar novament una altra euroordre (en el cas dels estats de la Unió Europea) o una ordre de detenció internacional (en qualsevol altre estat). Si fos així, començaria en el país en qüestió un altre procediment per a decidir l'extradició. Ara per ara, no és plausible que ho facin, si més no, en els estats que ja han denegat l'extradició per rebel·lió, Alemanya i Bèlgica. En principi, aquesta situació d'exili forçat pot durar vint anys, que és el temps que ha de passar fins que no prescriguin els delictes que els imputen a Espanya.

—Què farà ara Puigdemont?

—Carles Puigdemont tornarà a Bèlgica, però fonts del seu entorn descarten que el viatge es faci 'immediatament' i diuen que encara pot trigar uns dies, segons que informa l'ACN. Puigdemont té la intenció d'instal·lar-se a Waterloo, a prop de Brussel·les, on residia abans de ser detingut a Alemanya, i continuar les activitats que havia començat a promoure. Amb la retirada de l'euroordre, ara s'aixecaran les mesures cautelars contra ell, que implicaven presentar-se regularment a la comissaria i no poder sortir d'Alemanya. Com ja va passar el desembre, quan Llarena va retirar

Llarena és a punt de tancar del tot la instrucció i hom preveu que el judici es pugui fer a final d'any, perquè el Suprem ha habilitat tot l'agost per accelerar els tràmits

La construcció que ha fet la fiscalia i que el jutge Llarena ha assumit com a pròpia és dèbil, i l'encausament per rebel·lió perd més solidesa

la primera euroordre, a partir d'ara Puigdemont serà lliure de viatjar a qualsevol país de la Unió Europea tret d'Espanya, on encara té vigent una ordre de detenció vigent.

—Què passa amb el judici a Clara Ponsatí?

—El judici sobre l'extradició a Espanya de la consellera Clara Ponsatí havia de començar el 30 de juliol, i per al dia 23 ja hi havia fixada una vista preliminar. Però la retirada de l'euroordre ho canvia tot. L'advocat de Ponsatí, Amer Anwar, interpreta el moviment de Llarena com una 'victòria tremenda', però es mostra cautelós. Per això ja ha avançat que, de moment, Ponsatí es presentarà el dia 23 al matí als jutjats d'Edimburg. Ara bé, espera que d'aquí a dilluns ja s'hagi comunicat pels canals oficials la retirada de l'euroordre. 'Restem a l'espera de veure quins són els pròxims passos de les autoritats espanyoles, ja que podrien tornar a emetre euroordres revisades, si bé això seria clarament un exemple més d'abús del tractat', ha

dit en un comunicat. També puntualitza que la lluita no s'ha acabat perquè Ponsatí encara no pot entrar a l'estat espanyol i, per tant, encara és una exiliada.

—En quina situació queden els presos? Què farà fiscalia?

—El procés judicial contra els presos no es veu alterat per la caiguda de les euroordres. Llarena és a punt de tancar del tot la instrucció i hom preveu que el judici es pugui fer a final d'any, perquè el Tribunal Suprem ha habilitat tot l'agost per accelerar els tràmits. Els advocats de la defensa dels presos han demanat novament que quedin tots en llibertat provisional fins que no es faci el judici, i qüestionen més que mai les acusacions de rebel·lió tenint en comptes les decisions que s'han pres a escala internacional. De moment, però, la fiscalia ha decidit de mantenir-los tots tancats a la presó argumentant que la resolució de la justícia alemanya 'fa créixer el risc de fugida de tots ells'.

Però el moment decisiu arribarà quan la fiscalia hagi

de presentar l'escrit d'acusació contra els processats. Caldrà veure si manté la posició que ha defensat fins ara d'acusar-los a tots de rebel·lió, sedició i malversació, o si rectifica els càrrecs i fa una petició de penes molt menors. O si no formula cap acusació. És en mans de la nova fiscal general de l'estat designada pel govern de Pedro Sánchez, María José Segarra.

—Què passaria als exiliats si els presos fossin absolts?

—És una situació hipotètica d'absolució, podria ser que els exiliats poguessin tornar a casa sense risc de ser detinguts ni jutjats per rebel·lió o algun altre delictes. Perquè això passés, caldria que després del judici el Tribunal Suprem espanyol dictés una sentència absolutòria en què deixés clar que els fets pels quals se'ls hauria jutjat no serien pas constitutius de cap delictes. Aquesta hipòtesi pot semblar ara improbable. En el cas que hi hagués absolucions personals, és a dir, que els fets fossin conside-

rats constitutius del delictes de rebel·lió o de sedició, o també de malversació, però que s'absolgués només algun dels acusats, si els exiliats tornessin, podrien ser detinguts, acusats i jutjats.

—Es pot jutjar ara els presos per rebel·lió malgrat la resolució d'Alemanya?

—Sí. Jurídicament és possible, i el Tribunal Suprem ho pot fer, malgrat la incongruència, tenint en compte que tant la justícia alemanya com la belga no hi veuen delictes. El jurista Joaquín Urías ho veu així: 'Des del punt de vista jurídic, no és impossible que els acabin jutjant per rebel·lió. Però si hi hagués un judici contra els consellers, l'acusació quedaria molt debilitada. La construcció que ha fet la fiscalia i que el jutge Llarena ha assumit com a pròpia és dèbil, i l'encausament per rebel·lió perd més solidesa. Però a part de les consideracions jurídiques, això obre una oportunitat perquè la fiscalia retiri l'acusació de rebel·lió contra tots els processats.' ■

ELPIDIO JOSÉ SILVA

‘Si Llarena accepta l’euroordre, el procés hauria de ser nul’

L’advocat i ex-jutge ha esdevingut una de les veus més crítiques contra la politització de la justícia espanyola i els empresonaments dels presos polítics catalans

ALBERT SALAMÉ

JOSEP REXACH FUMANYA

L’advocat i ex-jutge Elpidio José Silva (Granada, 1959) no vol posar-se en la pell de Pablo Llarena (‘perquè jo mai no he polititzat la justícia’), però creu que es troba en una situació força complexa. Ara mateix, el gran dubte sobre la seva actuació judicial és saber si renunciarà a l’euroordre o l’acceptarà. Si ho fa, es consumarà el revés de la justícia alemanya, que denega l’acusació de rebel·lió a Carles Puigdemont, i a més, el procés pot esdevenir nul. ‘Jutjaria persones que, pels mateixos fets, són acusades de delictes diferents’, explica Silva. Per una altra banda, si la rebutja, cometrà una il·legalitat, perquè es podria entendre que renuncia a perseguir el delictes de malversació. Sigui com sigui, aprofitem els coneixements jurídics d’aquest advocat andalús instal·lat a Barcelona perquè ens resolgui les principals incògnites del procés judicial.

—Quin efecte pot tenir la resolució de Slesvig-Holstein d’extradir Puigdemont només per malversació sobre la causa que ha instruït Llarena?

—La clau és saber si Llarena renunciarà a l’euroordre. D’una banda, en el moment que un jutge a Alemanya –que és una jurisdicció molt pròxima a la nostra perquè el dret penal espanyol és un plagió dogmàtic del dret penal alemany– determina que no accepta el delictes d’altra traïció, que és similar al nostre delictes de rebel·lió, vol dir que no s’accepta la imputació perquè no hi ha cap mena de base. És a dir, no hi ha una confiança en la jurisdicció espanyola. Diu que la justícia alemanya no accepta que aquests fets es puguin assemblar a un delictes com el de traïció o alçament contra les institucions fonamentals de l’estat. Vaja, que no ho reconeix perquè no hi ha rebel·lió. És cert que la resolució diu que no s’ha d’entendre que hi hagi una persecució política a Espanya, però així i tot, el rebuig és demolidor. I per això, hi ha alguns membres del PP que han demanat que Espanya surti de l’espai Schengen. No té ni cap ni peus, però respon a la frustració enorme d’aquests

Que si resideixes a Espanya i t'enganxa un tribunal espanyol, ets davant una justícia d'ínfima qualitat, polititzada

Si s'escapessin de la presó i apareguessin a Alemanya, ja no podrien ser jutjats per rebel·lió.

membres de l'antic govern que van impulsar, protagonitzar i fomentar aquesta persecució processal.

—Creieu que la justícia espanyola pot passar per alt la resolució d'Alemanya i jutjar igualment per rebel·lió els presos, tot i que Puigdemont, que suposadament era al capdavant, només sigui jutjat per malversació?

—El procés no es pot mantenir. Si jo acuso unes determinades persones dels mateixos fets, com pot ser que qui hi hagi assegut al costat, en aquest cas Puigdemont, no l'acusi igualment per rebel·lió, si són els mateixos fets? Imagineu que dues persones són acusades de dur droga en un maletí, però quan s'asseuen en el judici, a una l'acusen de delictes contra la salut pública i a l'altra no. No té ni cap ni peus, no hi ha cap fonament. Sabeu quin és el fonament? Que quan resideixes a Espanya te la jugues. Que si resideixes a Espanya i t'enganxa un tribunal espanyol, ets davant una justícia d'ínfima qualitat, polititzada, i pots acabar acusat de qualsevol cosa que es vulgui muntar com un relat, encara que no s'hagi comès. Per tant, com que la circumstància és que no es pot jutjar Puigdemont per rebel·lió perquè un tribunal alemany ho ha denegat i aquí continuen acusats per aquest delictes, el procés cauria sencer com un castell de cartes. El més segur és que Llarena rebutgi l'euroordre, i això seria il·legal.

—Per què?

—Seria il·legal perquè, en l'àmbit penal, tot allò que es fa són potestats que es preveuen d'ofici, és a dir, públiques. No és un dret dispositiu en què puc fer com em sembli. Si jo estableixo que demanaré una euroordre per a determinats delictes, aquesta actuació em vincula. No puc anar contra els meus actes. I òbviament, quan demano una euroordre per a diversos delictes, no puc partir del fet que em donaran la raó. Me la donaran o no me la donaran. I jo he d'atenir-me a la resolució. No em puc retirar. A més, si no persegueix la malversació, perquè han dit que per malversació sí que

l'extradeixen, Llarena podria cometre el delictes del 408 del codi penal, que és el de no perseguir delictes.

—Si Llarena renunciés a l'euroordre, voldria dir que fa política?

—No és que fes política, és que cometria una il·legalitat. No sé si es podria entendre com un delictes de prevaricació, s'hauria de veure. I si l'accepta, el procés ha de ser nul, perquè jutjaria persones que, pels mateixos fets, són acusades de delictes diferents.

—Llavors, tècnicament, el judici seria nul?

—Jo entenc que sí. És que presenta seriosos problemes. A més, no tan sols de nul·litat, sinó d'imatge. La imatge que es dona és que si resideixes a Espanya, t'acusen de rebel·lió i si no resideixes a Espanya, no. Aquest judici no té les condicions mínimes per a continuar, perquè tothom podria sospitar que Junqueras i la resta de polítics que hi ha a la presó, són acusats per rebel·lió senzillament perquè eren a Espanya. Si haguessin marxat, tindrien millors condicions. És més, si s'escapessin de la presó i apareguessin a Alemanya, ja no podrien ser jutjats per rebel·lió. Els acusarien d'un delictes malversació i de trencament de condemna, que és molt més dèbil que el delictes de rebel·lió. És a dir, que escapant-se de la presó, podrien evitar la presó.

—Vau exercir de jutge i no crec que us trobéssiu una situació similar. Però, com es pot sentir Llarena després que uns col·legues de professió, en aquest cas d'Alemanya, l'hagin contradit?

—No em puc posar a la pell de Llarena perquè mai no he polititzat la justícia ni m'he apuntat a una judicialització de la política. Això no estava dins el meu programa d'actuació. Per tant, no em puc posar en el seu lloc. Ara bé, sense dubte Llarena és davant un rebuig de moltes jurisdiccions europees: l'escocesa, la belga, la suïssa, la finlandesa, en part, i l'escocesa.

—Llarena ha polititzat la justícia?

—Fonamentalment, han judicialitzat la política. Tot el procés en el seu conjunt

Per a moltes persones pot ser decebedor que després de tot el que ha passat aquí a Catalunya, el Ministeri Fiscal hagi de reconèixer que no hi ha cap delictes

ALBERT SALAMÉ

és un fet polític. Però el PP va trobar mecanismes per a dinamitar el procés d'una manera incendiària i, d'aquesta manera, tapar la seva corrupció, i ho ha fet judicialitzant la política. Aquesta manera de procedir d'alguns jutges és inquisitorial i, a parer meu, fins i tot podria ser una conducta prevaricadora.

—**Llarena podria haver evitat arribar fins aquí?**

—Podria haver evitat tot això senzillament abstenint-se d'instruir el cas perquè ell no n'és competent. Ho és el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. També podria haver determinat amb millor precisió els fets penals i la subsumpció de les conductes en els fets penals, tal com es descriuen en el codi penal. I s'hauria adonat que aquí no hi va haver ni rebel·lió, ni sedició, ni tampoc malversació, perquè s'ha de recordar que Montoro va manifestar reiteradament que no hi havia hagut malversació i, al congrés dels diputats, Mariano Rajoy li va donar la raó. Si el govern que munta tota aquesta persecució no veu que hi hagi malversació, no sé d'on la treu, ell.

—**Coneixeu el perfil de María José Segarra, la nova fiscal general de l'estat?**
—Lleugerament.

—**Creieu que Segarra i el PSOE poden arribar a instar la fiscalia perquè en l'escrit d'acusació no inclogui el delictes de rebel·lió?**

—El Ministeri Fiscal té totes les facultats del món per a veure què ha passat durant aquests mesos i no formular cap acusació de rebel·lió. I fins i tot, demanar la llibertat dels presos polítics. De fet, està obligat a fer-ho, perquè entenc que no hi ha delictes.

—**Però ho veieu realista? Factible?**

—El PSOE haurà de fer un esforç per a veure que aquí no hi ha rebel·lió, però crec que sí. Ara, comprenc que el cost polític pot ser elevat perquè no s'ha fet pedagogia adequadament d'aquesta qüestió a la resta d'Espanya. No hi ha hagut debats, no hi ha hagut televisions públiques que n'informin bé... Només hem de veure com RTVE ha estat ocupada pel PP durant anys i mal utilitzada per finalitats absolutament polítiques i completament inacceptables. Ara esperem que es renovi

l'ens públic, a veure si hi ha una altra manera de fer informació. Però la pedagogia que s'ha fet a Espanya és mínima. I per a moltes persones, no únicament els deu milions d'ultradretans que hi ha a Espanya, pot ser decebedor que després de tot el que ha passat aquí a Catalunya, el Ministeri Fiscal hagi de reconèixer que no hi ha cap delictes i que no sol·liciti el delictes de rebel·lió.

—**És clar.**

—Però el cost més alt, a la llarga, és trencar l'estat de dret. Pot ser la ruptura del territori nacional i la pèrdua de Catalunya. Si parlem de costos, el més gran, de moment, és que hi ha dos milions i mig de persones que ja han desconnectat, que no volen saber res d'Espanya, que la perceben com l'horror, un règim inquisitorial sota un plantejament repressiu i opressiu que no és capaç d'oferir una imatge de tranquil·litat per als ciutadans. Aquest és el cost més alt: dos milions i mig de persones que ja no volen ser espanyols. Això s'ha de resoldre. Que després això et comporta un cost electoral? És un cost menor comparat amb la ruptura territorial.

—Encara que en l'escrit d'acusació la fiscalia no inclogui el delictes de rebel·lió, si l'acusació particular (Vox) sí que ho fa, què passarà?

—Que la causa continuarà. I Vox mantindrà la petició per rebel·lió. Jo crec que s'ho creuen. És ultradreta i, per ells, qualsevol veu plural, oberta, que proposi el dret de decidir i que, des de la seva perspectiva, posi en perill la unitat d'Espanya, és delictes. Si ells ho mantenen, la causa continuarà, però la intensitat de l'acusació quedarà molt rebaixada. És un partit polític i els partits polítics es dediquen a la política. El seu plantejament és polític i la querella és política. Això, el jutge ho pot tenir en compte a l'hora de valorar la força de l'acusació. I que la querella se sustenta perquè hi ha un partit polític que fa màrqueting polític amb les querelles.

—Ara el govern espanyol ha demanat a Bèlgica que defensi la immunitat de la justícia espanyola i de Llavina. És normal que es demani això a un altre estat?

—No. La justícia fa el seu paper, i el poder executiu, el seu. Els jutges no estan sotmesos a cap immunitat. A mi no em va protegir cap immunitat, tampoc a Garzón, a Castro, a Ruz, a Ayala... D'immunitat no n'hi ha, i si no n'hi ha, no la demanis de paraula. Aquesta no és una cultura aràbiga, de paraula, és germànica, fa allò que preveu la llei. Els jutges no tenen immunitat. Sí que han de tenir, i a Espanya no la tenen, la protecció d'un estat que ha de ser independent. Com que la justícia belga és independent, l'executiu belga respon a l'executiu espanyol que deixi treballar la justícia i que no li proposi coses que no pot fer.

—Borrell demanava que es respectés el principi de 'iure imperii'.

—No tinc gaire clar què ha llegit per a fer aquest pas tan arriscat. Llavina ha d'estar emparat pel sistema jurídic espanyol, per la legalitat dels seus actes i per ser un membre del poder judicial.

—Com a advocat, veurieu amb bons ulls un pacte amb la fiscalia?

—Com a advocat, primer és allò que et demana el client. Jo he d'escollir el meu client. Si em diu que intenti pactar amb la fiscalia, li explicaré què en penso i atendre allò que em demani. En aquest cas, personalment, m'inclinaria per dir-li que no hi pactés perquè no hi ha cap delictes. I per una altra banda, perquè faria un flac favor a totes les causes del procés. De fet, en un cas com aquest, jo entenc que s'hauria d'exigir que, o pacten tots o no pacta ningú. O tots o ningú, perquè si només ho fa un, repercutirà indegudament als altres. Per tant, jo diria a totes les defenses que tinguin una actuació conjunta. Però en tot cas, al meu client li diria que lluitarem fins al final, que si no ha fet res, que no reconegui res. Amb l'excepció que el client em digués que ja fa molt temps que és tancat a la presó, que no té esperances amb el procés judicial i que té ganes de ser amb la seva família i vol sortir. Amb això, no t'hi pots negar.

—Us ha afectat que us hàgiu posicionat tan clarament en favor dels presos polítics?

—Que jo sàpiga, no. Al contrari, el meu despatx té un gran prestigi en el dret penal econòmic i estem en les causes més importants d'aquest país: Banc Popular o el cas del taxi contra Uber i Cabify, per citar-ne alguns. Tenim, literalment parlant, milers de clients. També entenc que, com a advocat, he de poder fer ús de la meua llibertat d'expressió des del punt de vista de l'ordenament jurídic del meu país. I si entenc que comenten il·legalitats tan evidents, doncs s'ha de manifestar. I això hem de fer tots. Aquí no hi ha ideologia. No dic si estic d'acord amb el procés o no, dic que no hi ha rebel·lió. A part d'això, crec que hi ha un dret de decidir que s'hauria de poder regular a Espanya i que s'ha de configurar. S'ha de reconèixer el dret de decidir d'una part de la ciutadania espanyola, que és el poble català. I això no és res que es demani per demanar. Es demana perquè es viu dins d'un règim sotmès a una corrupció sistèmica i la gent no aguanta més. Perquè la corrupció sistèmica és opressió. ■

Com que la justícia belga és independent, l'executiu belga respon a l'executiu espanyol que deixi treballar la justícia

S'ha de reconèixer el dret de decidir d'una part de la ciutadania espanyola, que és el poble català

Nelson Mandela: com va sobreviure a vint-i-set anys de presó en condicions extremes?

Nelson Mandela va néixer el 1918 i va morir el 2013.

WIKIMEDIA COMMONS

MONTSERRAT SERRA

Avui se celebra el centenari del naixement de Nelson Mandela · La fundació que porta el seu nom ha impulsat l'edició de les cartes que el líder antiapartheid va escriure des de la presó

Cada 18 de juliol, Sud-àfrica i el món celebren el Mandela Day, perquè és el natalici de l'activista antiapartheid, primer president de Sud-àfrica i Nobel de la Pau, Nelson Mandela. Però enguany la festa és més grossa perquè se celebra el centenari del naixement d'aquest referent del se-

gle XX de les lluites pels drets humans i contra la segregació racial. Per commemorar l'efemèride, la Fundació Nelson Mandela ha impulsat la publicació de *Cartes des de la presó de Nelson Mandela*, un treball de documentació, recopilació i edició que ha durat deu anys, que aplega i contextualitza 255 cartes que Mandela va

escriure durant els vint-i-set anys d'empresonament, del 1962 al 1990. L'edició és a cura de l'escriptor i editor Sahn Venter, que dona el context i el 'qui és qui' imprescindibles per a situar cada missiva. El volum, de sis-centes cinquanta pàgines, també inclou un prefaci de Zamaswazi Diamini-Mandela, néta de Mandela, filla de la filla petita de l'activista. El llibre arriba avui a les llibreries. En català, el publica Angle Editorial, en una traducció de Ricard Vela i Carles Miró.

Cartes des de la presó de Nelson Mandela és un llibre

colpidor que mostra amb tota la cruesa i descarnament la crueltat, l'opressió i el despotisme que li infringeixen tots els estaments de poder del govern del Partit Nacional que, des del 1948, havia establert les lleis de segregació racial conegudes com a *apartheid*. Mandela, membre del Consell Nacional Africà (CNA) i un dels caps visibles del moviment, va ser condemnat a cadena perpètua i es va passar gairebé tres dècades privat de llibertat i en unes condicions molt dures que tenien per objectiu arrabassar-li la dignitat i conduir-lo a la misèria

Les cartes revisiten un període molt fosc de la història de Sud-àfrica. WIKIMEDIA COMMONS

moral. Tot i que va haver de viure en condicions infrahumanes, els enemics no van poder amb la seva fortalesa moral, la seva esperança, la seva lucidesa i perseverança. Però va pagar-ne un preu molt alt.

Com diu la seva néta en el prefaci, les cartes revisiten un període molt fosc de la història de Sud-àfrica. I assegura: 'Aquesta recopilació ha respost moltes de les preguntes que solien desconcertar-me: Com va sobreviure el meu avi a vint-i-set anys de presó? Què el va mantenir en marxa? En les seves paraules podem trobar-hi les respostes.'

Les condicions dels condemnats de color i per raons polítiques eren brutals i extremes: feien treballs forçats en una pedrera; el menjar gairebé no era comestible; no tenien aigua calenta a l'hivern, no tenien llits, dormien a terra amb mantes... Gran part de la condemna la va

passar fent treballs forçats en una pedrera de calç, cosa que sol li va deteriorar significativament la vista. Ni ell ni els seus companys no tenien dret de protegir-se del sol amb unes ulleres. A més, el règim de visites era indecent: en els moments més durs només podia rebre una visita cada mig any (la dels fills, a partir dels setze anys) i només tenia dret d'escriure una carta cada sis mesos de cinc-centes paraules a familiars i amics. Les cartes que escrivia als seus advocats, funcionaris penitenciaris i del departament de justícia no estaven incloses. En la introducció també s'explica: els presos tenien prohibit d'esmentar altres presoners en les seves cartes, així com escriure sobre les condicions de la presó o sobre qualsevol altra cosa que les autoritats poguessin interpretar com a 'política'. Totes les cartes passaven per l'Oficina de Censura de Robben Island, on es comprovava tot

el correu que entrava i sortia.

Quan les condicions van començar a millorar una mica, a partir del 1967, li permetien d'escriure i rebre una carta cada tres mesos i també tenir una visita cada tres mesos. A partir del 1973, va aconseguir el permís per a escriure i rebre sis cartes al mes. Però bona part de les cartes que va enviar no van arribar als seus destinataris. I tampoc no en va rebre moltes de les que familiars i amics li van escriure. Mandela va tenir la precaució i la paciència de reescriure totes les cartes en un quadern, per tenir constància de què explicava i a qui i les dates d'enviament.

Del 1964 al 1982, Mandela va estar engarjolat a la presó de màxima seguretat de Robben Island. Primer l'havien condemnat a tres anys de presó per incitació a la vaga i dos anys més per abandonar el país sense un passaport sud-africà. Després el van tornar a jutjar acusat de sabotatge i el van condemnar a cadena perpètua.

Mantenir intacta la seva dignitat

Des del primer moment, Mandela es va proposar de mantenir intacta la seva dignitat. En el llibre es recull el testimoni de Mandela en una conversa posterior a l'engarjolament, on explicava: 'Jo estava determinat a posar el nostre segell ben clarament, havíem de lluitar des del primer dia, perquè allò determinaria com ens tractarien en el futur. Però si el primer dia ens donàvem per vençuts, aleshores ens tractarien amb tot el menyspreu possible.'

Sovint, en moltes cartes, Mandela parla de tenir esperança, de mantenir l'esperança intacta com a mètode per a sobreviure i mantenir la dignitat, tot i les condicions deplorables a què el sotmeten. Així les explica en la primera carta que dirigeix al ministre de Justícia. Li diu com a acció de denúncia: 'En aquesta situació, el govern preveu la presó no com una institució de rehabilitació, sinó com un instrument de càstig; no com una manera de preparar-nos per portar una vida respectable i diligent, sinó de castigar-nos i fer-nos malbé perquè no tinguem mai més la força i el coratge de perseguir els nostres ideals. Aquest [és] el nostre càstig per alçar les nostres veus contra la tirania del color. Aquesta és l'autèntica explicació del mal tracte que rebem a la presó: feina de pic i pala contínua durant els darrers cinc anys, una dieta miserable, la negació dels

materials culturals essencials i l'aïllament del món exterior a la presó.'

I en una carta a Adelaide Tambo, amiga, activista *antiapartheid* i esposa del president del Congrés Nacional Africà, escriu: 'L'esperança és una arma poderosa fins i tot quan no queda res més. El que m'ha sostingut fins i tot en els pitjors moments és saber que sóc membre d'una família que ha passat per mil proves i que ha triomfat per damunt de moltes dificultats. En una família tan gran i tan àmplia com aquesta, les opinions poden ser diverses en gairebé qualsevol cosa, però sempre hem aconseguit resoldre les coses junts i tirar endavant tots plegats. Aquest fet dóna unes ales ben poderoses als meus ànims.'

Sobre les conviccions polítiques

Tornant a la primera carta que va escriure al ministre

de Justícia, Mandela parla d'autodeterminació. Li diu: 'Tots nosaltres, sense excepció, vam ser sentenciats i condemnats per activitats polítiques en les quals ens vam aventurar com a part integral de la nostra lluita per aconseguir per a la nostra gent el dret de l'autodeterminació, reconegut en tot el món civilitzat com a dret de naixença inalienable de tots els éssers humans. Aquestes activitats estaven inspirades pel desig de resistir les polítiques racials i les lleis injustes que violen el principi dels drets humans i les lleis fonamentals que formen els fonaments del govern democràtic.'

Un dels molts estratagemes que els enemics de Mandela van utilitzar per inhabilitar-lo com a advocat va ser acusar-lo de comunista. La carta enviada al liquidador del departament de Justícia l'octubre del 1967 és una de

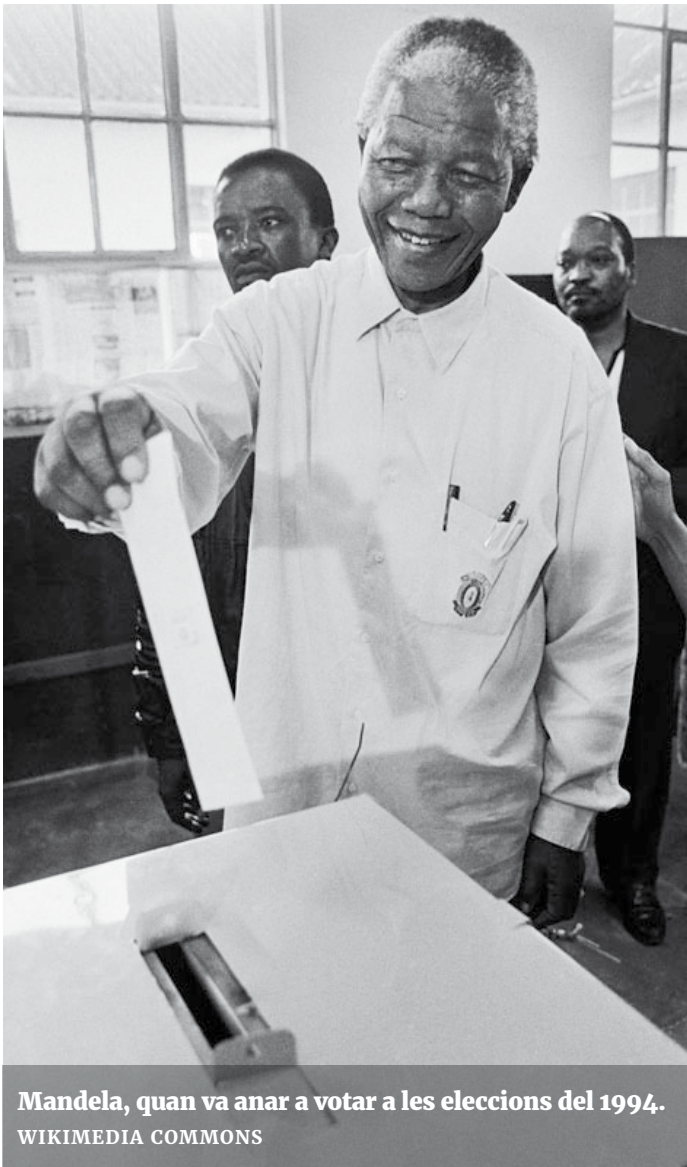
les més interessants des del punt de vista polític i la defensa dels drets humans. Diu: 'Pel que fa a la qüestió de les meves creences polítiques, sempre m'he considerat, per damunt de tot, un nacionalista, i al llarg de tota la meua carrera política he estat influït per la ideologia del nacionalisme africà. La meua única ambició en la vida, i sempre ha estat la mateixa, és col·laborar en la lluita del meu poble contra l'opressió i l'explotació per part dels blancs. Jo lluito pel dret dels africans de governar-se a si mateixos al seu país.'

I continua: 'Encara que sóc nacionalista, no sóc de cap manera un racista. Accepto absolutament el principi manifestat en l'informe del Consell de Planificació Conjunt del Congrés Nacional Africà i el Congrés Indi de Sud-àfrica, que apareix citat a la pàgina 5 de la sentència adjunta a la seva carta del 23 de maig del 1967, segons el qual totes les persones, independentment de la seva adscripció nacional, mereixen viure una vida lliure i plena basada en la igualtat absoluta.'

I també: 'Estic fermament convençut que només el socialisme pot posar fi a la pobresa, la malaltia i l'analfabetisme, que són freqüents entre la meua gent, i que el desenvolupament industrial màxim és el resultat de la planificació centralitzada i de la nacionalització de les empreses estratègiques del país. Però no sóc un comunista. Pel que fa a Sud-àfrica, crec que la feina prioritària en favor dels oprimits avui no passa per la introducció d'un govern dels treballadors

Un dels molts estratagemes que els enemics de Mandela van utilitzar per inhabilitar-lo com a advocat va ser acusar-lo de comunista. WIKIMEDIA COMMONS

Mandela, quan va anar a votar a les eleccions del 1994.
WIKIMEDIA COMMONS

ni per la construcció d'una societat comunista. La tasca més important que tenim davant és posar fi a la supremacia blanca en totes les seves ramificacions, així com establir un govern democràtic en què tots els sud-africans, independentment de la seva posició social, del color de la seva pell o de les seves conviccions polítiques, puguin viure de costat en perfecta harmonia.'

I acaba: 'El meu pensament, les meves creences polítiques i la meva actuació pública han estat dominades

per una ambició, que no és altra que rebentar el mite de la supremacia blanca i tornar a guanyar-nos el nostre país. I l'única organització que ha permès en el passat que el nostre poble faci grans avenços en la nostra lluita per la llibertat, i que ens conduirà en el futur fins al nostre objectiu final, és i ha estat sempre el Congrés Nacional Africà, amb el seu credo dinàmic del nacionalisme africà. Tots els meus esforços per fer avançar la lluita del meu poble els he fet a través del Congrés Nacional Africà.'

Per a Mandela, el CNA és una organització política, no pas un partit polític, en la qual es permeten matisos en les opinions. L'entén com un parlament de la gent africana.

La persecució de Winnie Mandela i la desprotecció familiar

El 1968 i el 1969, les desgràcies se succeeixen en la família Mandela. El 1968, es va morir la mare de Mandela, Nosekeni, i li van denegar el permís per enterrar-la. L'any següent, el seu fill gran, Thembi, el van matar en un accident de circulació, i aquesta vegada també van ignorar la seva petició d'acompanyar-lo a la sepultura. El van obligar a romandre'n al marge mentre els amics i els familiars representaven el seu paper en els enterraments. Les cartes d'aquell període transmeten ben clarament la seva profunda angoixa per aquelles pèrdues enormes.

Cap a aquella mateixa època, la policia va arrestar la seva estimada esposa Winnie i la van tenir sota custòdia durant catorze mesos. Les cartes que li va escriure, i també a altres persones, ens revelen la frustració i l'angoixa per no poder ajudar-la, ni a ella ni als seus fills, durant aquell malson.

Són cartes angoixants, perquè a Mandela li arriba molt poca informació sobre la seva esposa, com està, on és i en quines condicions, amb qui s'han quedat les filles més petites, i el dol per la seva mare i després pel fill gran conviu amb la inquietud i la incertesa de les condicions en què es troben els seus.

I tot i això, Nelson Mandela escriu a la seva esposa Winnie

i li diu: 'Per a un lluitador per la llibertat, l'esperança és com un salvavides per al nedador, la garantia que suraràs i et mantindràs sa i estalvi. Jo ja sé, estimada, que si la riquesa s'hagués de calcular segons les tones d'esperança i de coratge pur que nien al teu cor (aquesta idea la prenc de tu), sens dubte tu series milionària. Recorda-ho sempre, això.'

Winnie Mandela també va suportar condicions molt severes, de privacions i higiene, es va posar malalta i la van haver d'hospitalitzar. La família es va quedar sense recursos i Mandela va haver de recórrer a amics i familiars. I els fills més grans es van començar a descarrilar. Ell, que entenia l'educació com una peça fonamental per a la igualtat d'oportunitats, no deixava d'insistir als seus fills que estudiessin una carrera, que no abandonessin els estudis.

La importància dels estudis

Escriu a la seva filla gran, Makaziwe: 'M'agradaria assegurar-te que, malgrat les meves circumstàncies actuals, faré tot el que estigui al meu abast per aconseguir els diners que necessitis per als teus estudis superiors. No crec que cap de les meves filles que estigui dedicada de debò als seus estudis deixi d'anar a la universitat per culpa de la manca de fons. Caldria que recordessis que, amb un pare que compleix una cadena perpètua, tu i en Kgatho és com si fóssiu orfes. Per a vosaltres dos, l'educació és més que una qüestió d'estatus. És una qüestió de vida o mort. Mentre hi hagi diners per als vostres estudis, hauríeu d'engrapar l'oportunitat

Mandela no va deixar d'estudiar durant els anys de presó, tot i els entrebancs constants que li van posar els funcionaris

D'entre totes les cartes, les que escriu a la seva dona, Winnie Mandela, són les més tendres i boniques

amb les dues mans. Només d'aquesta manera tindreu seguretat i un futur brillant. Només traient les millors notes aconseguireu bones feines i podreu alleugerir la vostra mare de totes les seves responsabilitats i de la pesada càrrega que suporta.'

El mateix Mandela no va deixar d'estudiar durant els anys de presó, tot i els entrebancs constants que li van posar els funcionaris de presons, perquè li obstaculitzaven sistemàticament l'arribada dels llibres i material per a preparar-se els exàmens. Tot i això, es va llicenciar d'advocat per la Universitat de Londres (fins aleshores, havia exercit l'advocacia amb una diplomatura) i també va estudiar uns cursos d'Àfrikaans a la Universitat de Sud-àfrica. Aprendre la llengua de l'enemic era una manera d'entendre també la seva idiosincràsia.

Aspectes quotidians que també el retraten

En certs moments, les cartes també aporten algunes dades de caràcter més personal, que fan de bon llegir davant de tanta duresa. Així, descobrim que a Mandela li agradava molt menjar: 'Ja saps, esti-

mada, que hi ha un aspecte en el qual empetiteixo tots els meus contemporanis o, si més no, en què puc mantenir amb tota confiança que no quedo darrere de ningú: la meva gana saludable. Va haver-hi una època en què em podia cruspir enormes quantitats de menjar en qualsevol ordre.'

O les seves preferències musicals. En una carta a la filla mitjana hi trobem: 'Vaig veure la nota que vas escriure al dors de la carta per demanar al carter que enviés la carta immediatament i que fos "com l'Elvis, vés-hi home, vés-hi"'. La música de l'Elvis és molt animada i popular i m'agrada saber que tu també n'ets una aficionada. Espero que també t'agradi la música de Miriam Makheba [sic], en Mohapeloa, en Caluza, en Tyamzashe, en Paul Robeson, en Beethoven, en Txaikovski.'

Amb el pas dels anys, cada vegada hi ha més cartes plenes de records, com escriu a la propietària del restaurant Blue Lagoon, un espai emblemàtic de trobada: 'Quin home amb grans anhels i ambició vol viure del passat?' Tot seguit, afegeix: 'Però, pel que fa a això, no puc triar. Per tal de poder discutir de qualsevol cosa, cal tenir fonts d'informa-

ció autèntiques i gaudir d'una llibertat més gran per a expressar-se. I jo no disposo ni d'una cosa ni de l'altra. Entens ara per què he de desenterrar tan tard els esquelets de les persones estimades, i per què parlo de coses que van succeir fa molt de temps? Tant de bo pogués discutir amb llibertat el futur amb tu!'

El 1975, a iniciativa dels seus camarades, va començar a escriure les seves memòries en secret amb l'ajuda de Walter Sisulu, Ahmed Kathrada i un parell més de companys presos, Mac Maharaj i Laloo Chiba. El pla era que aquella biografia es pogués publicar a l'estranger a temps per al seu seixantè aniversari, el 18 de juliol del 1978. Quan el van alliberar, a final del 1976, Maharaj va treure de contraban de l'illa una transcripció del manuscrit, amagada sota les tapes d'uns quaderns. El 1977 es va descobrir una part del manuscrit original enterrada dins d'una llauna a prop del bloc de la presó, i Mandela i els seus camarades van perdre els privilegis per a dedicar-se a l'estudi a partir de començament del 1978. Malgrat tot, el manuscrit va acabar arribant a Londres, tot i que no es va publicar fins al

1994, amb el títol d'*El llarg camí cap a la llibertat*.

Les cartes a la Winnie

D'entre totes les cartes, les que escriu a la seva dona, Winnie Mandela, quan la tenen empresonada entre el 1969 i 1970, són les més tendres i boniques. Acabem amb un fragment d'una d'aquestes, on Mandela torna a refermar-se en l'esperança: 'Quan penso en els desastres que ens han envaït els darrers vint-i-un mesos, em pregunto sovint què ens dóna la fortalesa i el coratge per a continuar. Si les calamitats tinguessin el pes dels objectes físics, faria temps que estaríem esclafats o, si no, ja ens hauríem quedat geperuts, amb els peus inestables i amb els rostres plens de pessimisme i pura desesperació. Però tot el meu cos encara vibra amb la vida i és ple d'esperances. Encara sóc capaç de caminar completament dret i amb fermesa. I el que és encara més important per a mi és saber que no hi ha res que et pugui alterar i que el teu pas continua essent tan ràpid i elegant com sempre, el d'una noia que es pot petar de riure i encomana als altres el seu entusiasme. Recorda sempre que és així com penso en tu.'

TAMARA CARRASCO

‘La meva presó és de vint quilòmetres quadrats’

Conversem amb la membre del CDR que el mes d'abril fou detinguda acusada de rebel·lió, sedició i terrorisme

ELISABETH MAGRE

JOSEP REXACH FUMANYA

El 10 d'abril al matí deu agents de la Guàrdia Civil amb passamuntanyes i armes llargues es van presentar al domicili de Tamara Carrasco, acusada de pertànyer a banda terrorista. La van traslladar a Madrid i va estar empresonada durant quaranta-vuit hores. Un malson del qual no es va despertar perquè la justícia espanyola, tot i que la va deixar en llibertat, no

pot sortir de Viladecans. ‘Sóc presa en un poble’, ens explica en una terrassa d'aquesta ciutat del Baix Llobregat.

—Ja han passat tres mesos del dia que us van empresonar. Com el recordeu?

—Sento incredulitat quan hi penso. És que no m'ho podia creure. Hi havia molt rebombori i em vaig despertar pensant que el company de pis es devia haver

deixat les claus. I és clar, quan vaig obrir la porta hi havia vuit o deu homes tapats amb passamuntanyes i que portaven armes llargues. ‘Senyora, que no ha sentit la porta, vostè?’. ‘Doncs no’, els vaig dir. Em van dir que eren guàrdies civils, em van entregar un paper on se m'acusava de sedició, rebel·lió i de pertànyer a banda terrorista, i que tenien una ordre per a escorcollar la casa. Doncs endavant. No

Vaig plorar quan em van donar la llibertat. Com una nena petita

Ja en fa tres mesos i de mica en mica perds la por

m'ho podia creure. Es van anar emportant allò que els interessava: un llaipis de memòria, cartells d'Òmnium, un llibre de la CGT, la careta del Jordi Cuixart, un xiulet de color groc...

—Al l'Audiència espanyola de Madrid, hi vàreu estar empresonada quaranta-vuit hores. Com va ser?

—Quan em van tancar estava trencada. No saps què passa a fora, no tens notícies de res.. Em vaig encaparrar a no plorar. Meditava i em repetia que no havia fet res mal fet, i que havia de resistir. L'advocat que em va assignar em va dir que ho tenia molt malament. Em va preparar per a entrar a la presó. És que ningú no esperava que em donessin la llibertat. En la primera vista no vaig declarar i quan va ser el torn del fiscal em va demanar presó preventiva perquè creia que hi havia risc de fuga. Tenia dos-cents euros al compte corrent! I també va dir que preparava un atemptat contra la caserna de la Guàrdia Civil de la Travessera de Gràcia, a Barcelona.

—Un atemptat?

—Sí, sí. Es basaven en el famós plànol de les entrades i les sortides de la caserna, segons que van publicar alguns mitjans. Llavors va resultar ser un Google Maps que havia consultat quan es va fer una concentració del CDR. No tinc gens bona orientació i em vaig fer un mapa de com anar de la parada de metro de Joanic fins a la caserna, per si al final tenia poc bateria. I això van trobar, el recorregut de Joanic a la caserna. Ana Rosa Quintana, Susanna Griso i aquests programes van difondre aquesta informació. Fins i tot TV3 va dir que havien trobat plànols detallats de la caserna. I tot això era mentida, una part més del relat que construïen. Com el desplegament que van fer a casa meva quan em van detenir. És la foto que volien. Em van demanar si volia tapar-me la cara. I els vaig dir que no perquè jo no havia fet res dolent. És clar, ells cercaven la fotografia de la terrorista amb el cap tapat. I no. Carai, llavors em vaig trobar amb aquella imatge.

—Amb tots els mitjans a fora.

—És clar, és que no ho oblidaré mai. Només sentia els flaixos. I els hi vaig dir: 'Heu muntat un xou perquè heu trucat els mitjans'. I em van respondre: 'T'hem dit que et tapis la cara.' Igualment la meua cara hauria sortit. Va sortir el meu currículum, la placa de la plaça on visc... Va sortir la meua vida a la televisió.

—I després de les quaranta-vuit hores us deixen en llibertat.

—Vaig plorar quan em van donar la llibertat. Com una nena petita. I aquesta és una altra. T'obren una porta i au, arregla't. A sis-cents quilòmetres de casa, sense mòbil i sense diners. De fet, el meu mòbil encara el tenen allà.

—I hi havia algú a fora?

—A la porta m'esperaven en Joan Coma i el Vidal Aragonès. I mira que no els coneixia. Només el Vidal Aragonès per la feina que feia al Col·lectiu Ronda. I ells em van portar a Barcelona. Va ser molt maco. Recordaré sempre com estàvem tots plorant quan vaig sortir en llibertat.

—Com esteu ara? Us sentiu pressió-nada?

—Ara ja no tant. Ja en fa tres mesos i de mica en mica perds la por. Jo sé que no he fet res dolent. M'és igual, que facin com hagin de fer, que jo faré la meua vida. I em defensaré quan hagi de defensar-me. I prou. Perquè, si no, no vius. És que sento una furgoneta a sota de casa i inconscientment em poso nerviosa, sento una sirena i tinc un ai al cor... De mica en mica vas agafant fortalesa perquè, si no, no pots viure.

—De què trebal·leu?

—Jo treballo al sector social, en un Centre Especial de Treball (CET) de Barcelona per a persones amb discapacitat o en risc d'exclusió social. Allà, hi faig tasques d'administrativa i coordino un departament. Ara tinc baixa perquè vaig tornar un dijous i dimarts ja hi tornava a treballar. I no podia. No em trobava bé. Necessitava temps per a assimilar això que m'havia passat.

En el moment que tu no pots fer efectiva la teva llibertat, ets un pres. Com els exiliats. La seva llibertat no és plena

ELISABETH MAGRE

—Us heu vist superada?

—I tant, perquè del dia a la nit m'han fet una persona pública. Jo era una persona del carrer que anava a treballar, que sortia amb els amics i tenia la meua vida. I ningú em reconeixia pel carrer. I ara surto a la premsa, a la televisió, s'han publicat moltes ximpleries de mi... Tot plegat és molt difícil de gestionar i genera molt estrès.

—I heu rebut suport de membres de més partits?

—Aquí a Viladecans ens coneixem tots i ens movem pels mateixos llocs. De fet, he rebut el suport de gent que no és independentista i que ha vist que el nostre cas és un tema de drets fonamentals. Que si jo caic per terrorisme, pot caure qualsevol. Una dona em deia que si no li aproven una subvenció i l'endemà surt a manifestar-se i fa una mica de merder, ara mateix poden aplicar-li la llei antiterrorista. O una altra dona, que em deia que el seu fill està al sindicat estudiantil i que ara mateix, si un dia talla la Diagonal, poden aplicar-li la mateixa llei.

—Us sentiu una represaliada política?

—Sí. Perquè el meu és un cas polític. Absolutament. La meua detenció i l'intent de detenció de l'Adrià passa cinc dies després que la justícia alemanya va deixar Puigdemont en llibertat i va descartar el delicte de rebel·lió. Sempre juguen a la mateixa. Quan tenen una notícia que els va a la contra, responen amb un cop d'efecte, ja sigui un escorcoll a Òmnium, a carrer Diputació, o el que fos. I, als CDR, els havia de tocar el rebre en qualsevol moment. De la causa que em tenen oberta, divuit pàgines van dedicades al CDR i dues a mi i l'Adri. Llavors no és una causa general, és contra dues persones concretes.

—Quins són els vostres límits amb aquestes mesures cautelars?

—Doncs no sortir de Viladecans. Només puc anar el dilluns a Gavà per signar al jutjat, fer visites mèdiques i anar a treballar a Barcelona. Sóc presa en un poble. La meua presó és de vint quilòmetres quadrats. Puc anar a fer un cafè i veure els meus amics, però és una presó. En el moment que tu no pots fer efectiva

la teva llibertat, ets un pres. Com els exiliats. La seva llibertat no és plena.

—I com us controlen?

—No ho sé.

—No porteu cap detector?

—No. Potser ara em vigilen, no ho sé. Aquesta també és una forma de repressió. Et tenen pressionada perquè al final ja no saps si la furgoneta que tens aturada al davant és la Guàrdia Civil de paísà. O si em tenen el telèfon punxat. Juguen amb la por sociològica.

—De fet, la setmana passada us van denegar d'anar a veure la vostra mare, que té la cama trencada, a Sant Vicenç dels Horts. Per què creieu que ho fan?

—No pensava que me'l poguessin denegar. Quan va passar, en Benet Salellas, el meu advocat, m'ho va dir molt clar: 'Tamara, això no m'agrada.' Ell creu que em castiguen. És que no és normal. És un tema d'humanitat i de drets. És que Sant Vicenç dels Horts és a dos pobles. No és a Tarragona. Són vint minuts amb cotxe! Bé, en algun moment o algun altre ella estarà més bé de la cama i aviat podrà venir cap aquí.

—Tampoc no us deixen que el cas sigui traslladat a Gavà. Quins avantatges jurídics us podria aportar?

—L'Audiència espanyola és l'únic tribunal competent en els delictes de terrorisme i, per tant, si el cas l'haguessin traslladat a Gavà, vol dir que ja no m'investiguen per terrorisme, i que com a molt podria haver-hi desordre públic. Per això hauria estat una bona notícia per a mi. M'hauria tret el més gros de sobre, perquè el delicte de desordre públic no pot portar-te a la presó.

—Heu passat por durant aquest temps?

—Sí, perquè mai no havia tingut problemes amb la policia ni amb la justícia. Mai. I vaja, et trobes el desplegament que em va venir a buscar a casa... Semblava que fos una terrorista de debò. Vaig estar custodiada a Madrid com si fos perillosa. Que jo sóc activista i precisament prego-

ELISABETH MAGRE

no tot el contrari. I pensava que no sóc mala persona, i que en llibertat sí que hi ha males persones per a capturar. Hi ha una bandada que corre lliure i que van on volen, tenim el president de la Falange de Navarra lliure, quan li van trobar un arsenal d'armes enorme a casa seva... Aleshores això què m'indica? Doncs que això és una causa contra el poble català. Primer volien anar contra les entitats més potents i van empresonar els Jordis, després van voler anar contra el govern i van empresonar els consellers, després van anar darrere la policia i Trapero i el seu cercle estan pendants de judici, després va arribar el torn dels CDR, i ens ha tocat a mi i a l'Adri.

—Recentment es parla molt de pactar. Pactaríeu una multa per desordres públics?

—No. Penso defensar-me fins al final. Crec que hem de mantenir un mínim de dignitat i d'ètica. Jo no he fet res dolent. I per desordre públic tampoc no em poden sentenciar. Que em demostrin quin desordre públic he fet. Ells volen que agafem por i demanem clemència pels nostres actes, encara que no haguem fet res.

Em tenen pressionada i al final ja no sé si la furgoneta del davant és la Guàrdia Civil de paísà

Volien que demanem clemència pels nostres actes encara que no haguem fet res

—Ho tornàrieu a fer?

—Sí. Totalment. Potser amb més de compte perquè crec que hem estat in-genus i ens hem trobat amb la repressió de cop. Però jo no he fet res que no hagin fet els meus pares o els meus avis. Per això no me'n penedeixo. I no ens convé agafar el rol de víctimes.

—Continueu participant en el CDR?

—Sí.

—I ho continuareu fent?

—Sí. Fa poc vàrem fer un acte sobre la repressió, tenim una paradeta on venem marxandatge...

—I més accions?

—No puc sortir de Viladecans...

—Coincidint amb la detenció, l'activitat dels CDR va caure en picat. Creieu que es va escampar la por?

—No crec que sigui una qüestió de por, sinó més aviat de prudència. Sí que és veritat que els represaliats trobàvem a faltar més moviment al carrer. Arribes a pensar que han aconseguit el que volien. Però jo crec que és un tema de prudència. Les accions s'han canviat per festes grogues, creus a les platges i accions d'aquesta mena. D'activitat, n'hi ha, però tenim un procés que es porta de l'exterior i entenc que hi ha uns tempos, uns advocats que treballen i que no volen que les reivindicacions no se superposin per no perjudicar-se.

—En algun moment els CDR hauran de fer accions més contundents?

—De contundents, ja n'hem fet. Tenim la premissa que som un moviment pacífic i dins de la resistència pacífica, crec que ja hem fet tot. Vagues, talls d'autopistes, talls de peatge... Que ho haurem de reprendre més endavant? Doncs no dic que no. Dependrà de com evolucionarà el conflicte i de quin serà el nivell de repressió del govern espanyol. La imatge que ens volen transmetre és que s'han canviat i que com que ara manen els socialistes, el to s'abaixarà i hi haurà diàleg. Doncs jo crec que no. Són la mateixa cosa i han contribuït a fer que l'estat espanyol sigui com és. Els socialistes van col·laborar en el 155 i en moltes més burrades que ens han fet.

—No confieu que la nova fiscal rebaixi el to i que, per exemple, arxivi el vostre cas?

—No, perquè si no, m'haurien deixat anar a veure la meva mare. I la fiscal ja havia canviat. No em val que em diguin que és un procés de canvi que no és immediat. Tracten amb vides de persones. No som joguines ni peces d'escacs. Si tan bones intencions té el nou govern, per què no retira els càrrecs contra els consellers i els Jordis? La fiscalia pot fer-ho i aleshores s'acabaria el conflicte català.

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

Música Festival Internacional de Benicàssim

Festivals Deltebre Dansa

Cultura popular La Festa del Renaixement de Tortosa

21-22/7/2018 > VilaWeb {Paper

*El festival, que aplega poetes de tot el país,
programa recitals en llocs inusuals*

POÉSART D'ARTÀ:
**QUAN TOT UN POBLE ES
TRANSFORMA EN POESIA**

POÉSART D'ARTÀ: QUAN TOT UN POBLE ES TRANSFORMA EN POESIA

Poesia El festival, que aplega poetes de tot el país, programa recitals en llocs inusuals

RECEPTA

Cada mes de juliol Artà es converteix en un dels focus poètics del país perquè durant un cap de setmana s'hi fa el festival Poésart. És una de les cites literàries més importants de Mallorca i cada any hi participen un bon reguitzell de poetes balears –Roser Amills, Sebastià Perelló, Pere Perelló i Nomdedéu, Laura Torres Bauzà i l'artista alemanya resident a la vila Càcilia Cartellieri– i uns quants de vinguts de la resta del país. Entre aquests destaquen Maria Cabrera, Rodolfo Häsler, Teresa Pascual i Aina Torres.

Després de l'acte inaugural, on assistiran les conselleres de cultura Laura Borràs i Fanny Tur, es farà la 'batupoètica', un recorregut per cinc bars en cada parada del qual hi haurà un recital. Hi participaran la majoria dels autors convidats i serà dedicat a la memòria del poeta Josep Maria Llompart, a qui han dedicat aquest any. La darrera parada en serà la Cafeteria del Teatre, en la qual després es faran els concerts del cantautor artanenc Lluís Gili i del grup El Pèsol Feréstec.

Dissabte el festival comença amb un recorregut de micrerecitals per diversos comerços del poble. Es tracta d'un dels actes més singulars del Poésart,

consistent a recitar poesia en llocs força inusuals, com ara una joieria o entre els sacs de pinso d'una cooperativa agrícola. Amenitzat pels xeremiers d'Artà, enllaçarà set botigues ben diverses i acabarà amb un recital conjunt a l'esplanada de Sant Salvador, on hi ha una creu del Calvari.

Al vespre hi haurà la clausura del festival, un espectacle conjunt en què participaran tots els poetes que hi hauran intervingut. Es farà al Teatre d'Artà i constarà de música i ambientacions sonores de Joana Gomila. Tot i això, encara hi faltirà una vetllada de tast de vins i micròfon obert perquè tothom qui ho vulgui pugui recitar versos. ■

ARRENCA EL FESTIVAL INTERNACIONAL DE BENICÀSSIM MÉS SOLIDARI

Festivals The Killers, Liam Gallagher, Pet Shop Boys, Travis Scott i Dorian, entre els artistes més destacats

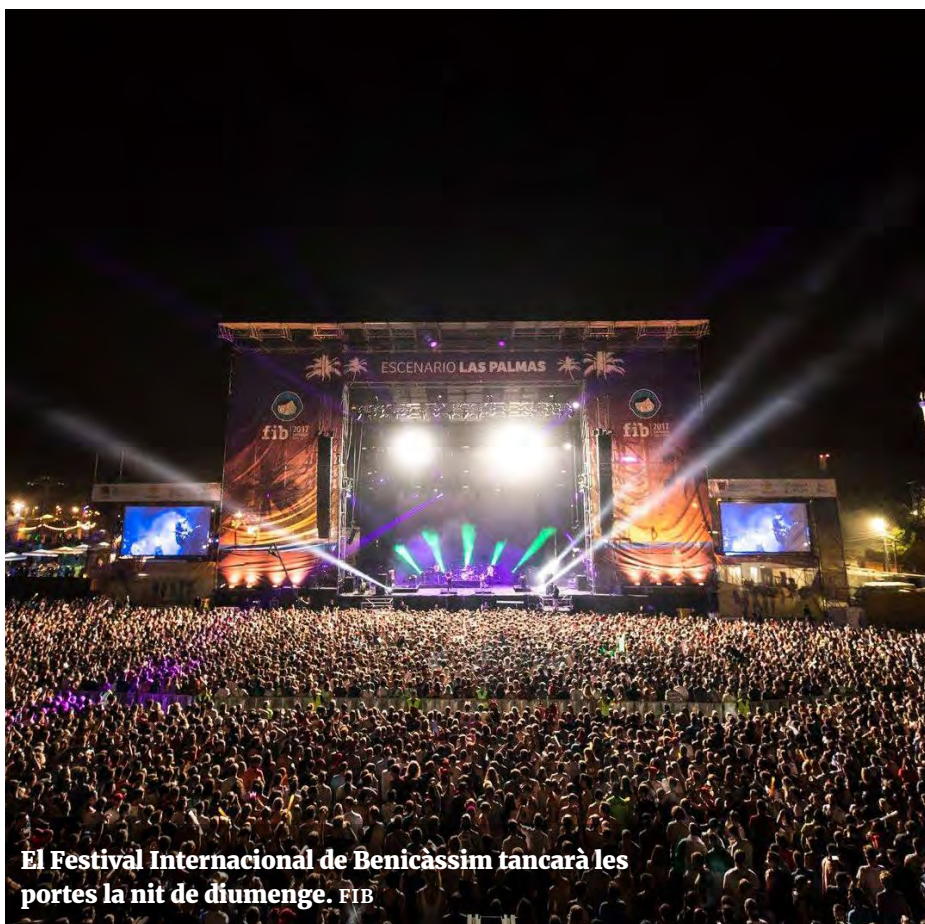
REDACCIÓ

El Festival Internacional de Benicàssim (FIB), a la Plana Alta, ja ha començat. Aquest any, com a novetat, l'organització ha decidit que cadascun dels convidats hi doni deu euros per a destinar-los a Creu Roja i a Save the Children. A més, divendres a les cinc de la tarda, membres dels grups Vaccines, The Snuts, La Plata i més convidats competiran contra periodistes de diversos mitjans en un partit de futbol al camp municipal de Benicàssim. El donatiu de tres euros per a veure'l també anirà destinat a aquestes entitats.

El FIB és un festival que es caracteritza per la quantitat de grups anglosaxons que hi actuen i els espectadors de llengua anglesa que hi assisteixen. Per això hi trobarem bandes clàssiques de música indie com els Pet Shop Boys, de més noves com The Kooks i The Killers o cantants com Liam Gallagher, conegut per haver estat vocalista d'Oasis.

La nit de divendres serà el torn de The Killers, Eric Prydz, The Vaccines, Catfish And The Bottlemen, Anna Calvi, Juanita Stein, The Charlatans, Sleaford Mods, C. Tangana, Tulsa, Joana Serrat & The Grand Canyoners, Amable, Tommy Cash, Bob Moses, Palmistry i Desert.

Dissabte, el de Pet Shop Boys, Chase And Status Live, The Kooks, Los Punsetes, Holy Bouncer, Belle & Sebastian, Giggs, Metronomy, The Horrors, Toun-

El Festival Internacional de Benicàssim tancarà les portes la nit de diumenge. FIB

dra, Oscar & The Wolf, Junior Mackenzie, Monarchy, Oddisee & Good Compny, Oshun, Hayden James, Myd, Leyya, Zazo & Gxurmet.

La festa acabarà diumenge amb l'actuació d'artistes com Liam Gallagher, Justice, Bastille, Madness, Shame, Hudson Taylor, Dorian, Wolf Alice, Parquet Courts, King Khan & The Shrines, Our Girl Dj Rojiblanco, Cedric Gervais, De-

troit Swindle, Anna Of The North, Nathy Peluso, Alma, Jimothly Lacoste, North State.

Els concerts es distribuïran en tres escenaris diferents: l'escenari Las Palmas, el VISA, el South Beach Dance Stage i l'escenari Radio 3 FIB Club, en què sales com la Razzmatazz de Barcelona oferiran actuacions en directe i programacions de DJ durant tot el festival. **U**

Mostra de 'Go Figure Out Yourself'. DANNY WILLIAMS

DELTEBRE DANSA ARRIBA AL CAP DE SETMANA AMB L'ESTRENA DE 'DELTEBRE, ATRACCIÓ NATURAL'

Festivals El festival acabarà el 29 de juliol i constarà de quaranta espectacles i de la presència de vuitanta artistes

REDACCIÓ

Deltebre Dansa, el festival internacional dedicat a la dansa i el circ contemporani a Deltebre (Baix Ebre) estrena enguany 'Deltebre, Atracció Natural', un circuit programat per dissabte al vespre que neix com un itinerari artístic amb vuit espectacles per diversos espais del delta. S'emmarca dintre d'un seguit d'espectacles que es faran fins el 29 de juliol.

En la programació, amb quaranta espectacles i vuitanta artistes parti-

cipants, també destaca l'esperada estrena de *Go Figure Out Yourself*, de Wim Vandekeybus, dissabte en dos horaris diferents, a les 18.30 i les 20.30. Enguany el grup torna a la vila a presentar una aquesta proposta esperada arreu. El festival s'enorgulleix d'haver-se convertit en un referent internacional sense haver perdut l'arrelament territorial ni el vessant popular.

A més, no deixen de banda clàssics del certamen com ara La Nit Solidària i del Circ, conduïda per la pallassa Pepa Plana, una iniciativa on el circ contemporani i la solidaritat es donen la mà. S'hi podrà

veure dansa acrobàtica, diàbolo, corda, contact ball, clown i roda Cyr a càrrec d'algunes de les noves veus creatives del circ contemporani internacional. Hi haurà una recollida d'aliments i de més productes de primera necessitat.

Una altra de les novetats d'aquesta edició és la renovació de l'experiència gastronòmica amb un mercat de furgonetes de menjar al carrer abans i després dels espectacles, on es podrà gaudir dels àpats al costat del riu i de la Carpa Deltebre Dansa. L'oferta anirà variant durant les dues setmanes del festival.

La majoria de les representacions es fan al carrer i són de franc. CEDIDA

TORTOSA VIATJA FINS AL SEGLE XVI AMB MERAKI, UNA PRODUCCIÓ FETA A MIDA PEL COREÒGRAF EBRENC ROBERTO OLIVAN

Festes La festa del renaixement rememora la Tortosa del segle XVI amb activitats lúdiques i culturals

REDACCIÓ

L'espectacle *Meraki*, produït i dirigit pel coreògraf ebrenc Roberto Olivan, i creat a propòsit per a l'ocasió, serà la novetat principal de La Festa del Renaixement a Tortosa. Olivan convertirà la plaça de l'Absis de la Catedral, un dels espais més emblemàtics i singulars de la ciutat, en l'escenari d'una obra basada en la disciplina del circ i l'escenificació gestual. Els cors Flumine i Binota han preparat dos espectacles basats en el cant, mentre que La Companyia, formada per ex-alumnes de l'Escola de Teatre de Tortosa, ha recreat un passatge sorprenent pel Palau del Bisbe, en què estrenaran la versió tortosina de *Romeu*

i *Julieta* tot conservant l'espai de William Shakespeare, el gran dramaturg del XVI.

El nucli antic de Tortosa ja s'ha transformat i tothom que s'hi acosti podrà traslladar-se a un món d'olors, sabors i costums ja desapareguts. Els edificis i muralles s'han engalanat de forma exuberant, tal com els carrers de la ciutat. A més, la festa manté la clàssica i ineludible 'Taverna d'Enrico', creada i protagonitzada per Quico el Célio, el Noi i el Mut de Ferreries, que s'ha mantingut d'ençà de la primera edició de la festa, l'any 1996.

La majoria de les representacions es fan al carrer i són de franc. Les entrades per als espectacles de pagament es poden adquirir ací o el mateix dia de la funció a la taquilla.

'MAMMA MIA!' TORNA DEU ANYS DESPRÉS ALS CINEMES AMB UNA CONTINUACIÓ AL RITME D'ABBA

La cèlebre comèdia musical *Mamma Mia!*, torna aquest cap de setmana a la gran pantalla amb una continuació de l'obra prima que conserva el repartiment original i revalida l'aposta per les cançons del grup ABBA. Dirigida per Ol Parker, *Mamma Mia! Una y otra vez* presenta el retorn dels personatges principals deu anys després a l'illa grega de Kalokairi. El film revela com és ara la vida de Sophie, però també gira la vista al passat per explicar com Donna, acompanyada de les seves dues amigues inseparables, va teixir les relacions amb els tres homes de la seva vida, a final de la dècada dels setanta.

Mamma Mia! Here We Go Again *Mamma Mia! Una y otra vez*

Direcció: Ol Parker. Intèrprets: Lily James, Meryl Streep, Amanda Seyfried; Dominic Cooper, Pierce Brosnan, Colin Firth, Gènere: Musical.

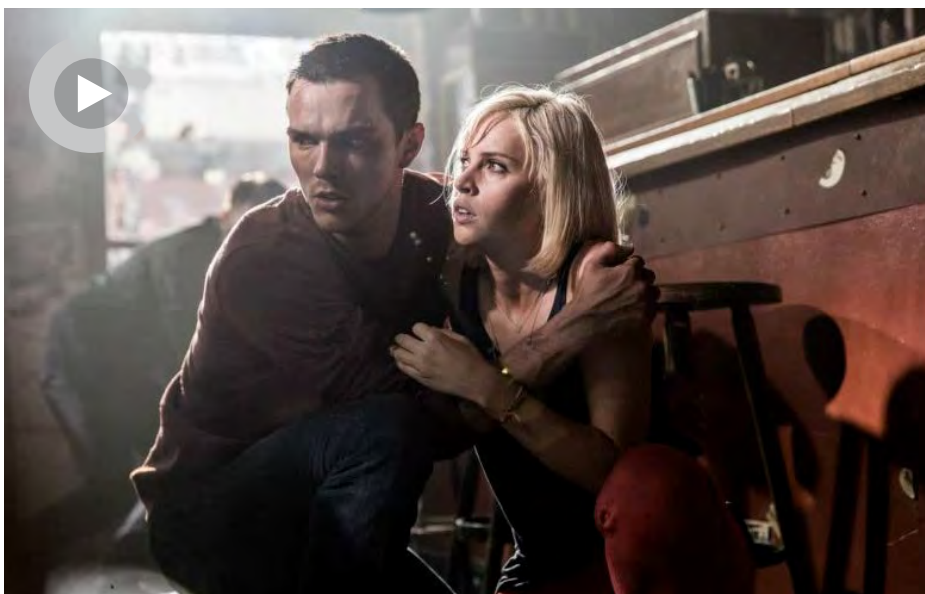
Explica la història de com es van conèixer els personatges del primer film en aquell màgic estiu, alhora que en narra les vides actuals.

Collide*Persecución al límite*

Direcció: Eran Creevy. Intèrprets: Felicity Jones; Nicholas Hoult, Anthony Hopkins, Ben Kingsley. Gènere: Acció.

Casey (Nicholas Hoult) elabora un pla per a robar al perillós criminal Hagen (Anthony Hopkins) i poder pagar així un tractament mèdic que ha de salvar la vida de Juliette (Felicity Jones), la seva parella, diagnosticada amb una malaltia mortal. Però els seus propòsits són frustrats i Casey haurà d'iniciar una cursa contra rellotge per tot Alemanya per a fugir en cotxe i retrobar-se amb la Juliette, abans que els homes de Hagen no la localitzin.

Das schweigende Klassenzimmer*La revolución silenciosa*

Direcció: Lars Kraume. Intèrprets: Judith Engel, Lena Klenke; Jonas Dassler, Tom Gramenz, Michael Gwisdek. Gènere: Drama.

Lars Kraume, director de la reeixida 'El caso Fritz Bauer', presenta una adaptació del relat autobiogràfic del mestre alemany Dietrich Garstka per explicar la història d'un grup d'estudiants de batxillerat de l'Alemanya Oriental que decideixen de donar suport als insurgents hongaresos durant la revolució de 1956 contra els invasors soviètics.

Happy End

Direcció: Michael Haneke. Intèrprets: Isabelle Huppert, Fantine Harduin, Laura Verlinden; Jean-Louis Trintignant, Mathieu Kassovitz, Franz Rogowski. Gènere: Drama.

El film captura la instantània d'una família burgesa europea que presència el final de la vida d'un dels seus membres, George, el qual es dedica a rememorar temps passats i millors. Una història que es combina amb alguns temes de la primera fila de l'actualitat, com ara la immigració o la crisi dels refugiats.

La meva traducció, l'entenc com la primera aproximació a l'Ulisses per a després poder llegir la de Joaquim Mallafrè

Carles Llorach-Freixes

NOVA TRADUCCIÓ DEL 'ULISSES' DE JOYCE AL CATALÀ

Llegiu un fragment de la versió que n'ha fet Carles Llorach-Freixes, publicada a l'editorial Funambulista

COBERTA DE LA NOVA TRADUCCIÓ
D' 'ULISSES' DE JAMES JOYCE

REDACCIÓ

Fa trenta-set anys que Joaquim Mallafrè va traduir al català l'*Ulisses* de James Joyce. El 1981 es va convertir en la primera edició d'aquesta obra, referent de la literatura universal, publicada per l'editorial Leteradura. És la més destacada i Mallafrè n'ha anat incorporant precisions en edicions successives. Ara, tants anys després, n'arriba una de nova, de Carles Llorach-Freixes, que publica l'editorial Funambulista. **Fragment.**

A diferència de l'anterior, aquesta incorpora un aparat crític que el traductor proposa com a ajuda divulgativa, amb la voluntat d'arribar a un públic més ampli, especialment jove, sobretot a través un català més actual. És una informació addicional per a evitar problemes de recepció. El text incorpora una introducció per a cada episodi i conté gran abundància de notes a peu de pàgina.

Amb tot, Carles Llorach-Freixes reconeix el mestratge de Mallafrè i assegura: 'La meva traducció, l'entenc com la primera aproximació a l'*Ulisses* per a després poder llegir la de Joaquim Mallafrè, per a poder agafar la música sense la partitura, per dir-ho d'alguna manera.' Continua Llorach-Freixes: 'A mi, em va passar com a molts lectors quan vaig llegir l'*Ulisses* de jove, que no el vaig gaudir prou. Ha estat de gran quan hi he entrat a fons i l'he gaudit de veritat. Per això aquesta voluntat de posar-hi el context, que és oferir també una part de la informació addicional que ha anat sortint al voltant de la novel·la durant tot aquest temps, per entendre els detalls, l'entrellat del llibre.'

MOUSSE DE PRÉSSEC

Uns llevants molt refrescants
per a aquest calor d'estiu

Ingredients

(per a quatre persones)

- 1/2 quilo de préssecs de vinya
- 1 iogurt grec
- 100 g de sucre
- 150 g de nata
- 1 llimona sencera (n'aprofitarem la ratlladura i el suc)
- encenalls de xocolata (opcional)

NEUS CUSCÓ

Tallem els préssecs petits, hi barregem el suc de la llimona i ho passem pel túrmix. Després, hi afegim les ratlladures de la llimona ben fines, el sucre, el iogurt i ho passem tot pel túrmix. Al final hi incorporem la nata muntada i ho barregem. La mousse es posa a la nevera. Un cop freda, s'omplen les copes i es decoren amb una mica de nata muntada i els encenalls de xocolata. Si es disposa de sífó, la nata no ha d'anar muntada. 🍷

La justícia alemanya aixeca les mesures cautelars contra Puigdemont

El sí a la independència continua essent majoritari, segons l'últim baròmetre del CEO

Més de deu ferits en un atac amb un ganivet a la ciutat alemanya de Lübeck

Un miler i mig de persones fa arribar el suport a Forcadell en una concentració a la presó de Mas d'Enric

Rajoy s'acomiada del PP amb un discurs agressiu: 'Catalunya necessita llibertat'